

M.T.I.

Kiadja a Magyar Televízió Intézet, Budapest, I. Főm. u. 6-7. Telefon: 169-400, 169-500

A szerkesztést és kiadását a vezetőigazgató felel.

m t i b e l f ö l d i h i r e k

1963. március 12.

bb 1. hírek a pannónia stúdióból

i di/hné/m/sr

1963. március 12.

a pannónia filmstúdióban elkészült az „Üzött vad,” című kétrészes olasz és a „jó emberek között,” című szovjet film magyarul beszélő változata. megkezdték a „kis álmodozók,” és a „bíróági ügy,” című szovjet, valamint a „kulcs a szerelemhez,” című csehszlovák film szinkronizálását. jelenleg is dolgoznak a „makszimka,” című szovjet és a „ravasz péter,” című bolgár film feliratozásán. a stúdióban ezenkívül elkészült „a számok története,” című rajzfilm és a „siker,” valamint a „bábok és babák,” című bábfilm. /mti/

bb 2. két-háromhetes késés a madár vonulás tavaszi „menetrendjében,” - jönnek már a bibicék és a mezei pacsirták előőrsei, szól a „nyitnikék,” s hangol a feketerigó

i cs/mné/m/ká

1963. március 12.

március derekán havas, téli táj fogadta idén a legbátrabb énekes vándormadarainkat: a bibicék és a mezei pacsirták érkező előőrseit. lassan, szinte egyenkint szállingózva nyomul föl délvidékről a vörösbegy és a seregély. hire-hamva sincs azonban a legelső tavaszi vadászélményt hozó szalonkahuzásnak. sőt, énekes rigót sem láttak még a megfigyelők, pedig az a szalonka előhírnökeként ismeretes.

dr. pátkai imre, a madártani intézet tudományos munkatársa tájékoztatásul elmondotta, hogy a nagy tél, elsősorban pedig a szokatlanul hosszan megmaradó hó miatt két-háromhetes késés mutatkozik az idei madárvonulás tavaszi „menetrendjében,” a szalonkahuzás például majd csak akkor kezdődik, ha a hőmérséklet nálunk is tartósan plusz 10 fokon felül marad, s az óceáni vagy a szubtrópusi meleg - a második vagy harmadik hullámban - elhatol egészen az uralig. amíg fagyva van a földnek, s a cserjés-bokros helyeket hó borítja, a vadászok hiába várják a huzást. /folyt.köv./

- 1 -

/bb 2. két-háromhetes...1.folyt./vm

a téli madaraink közül itt van még a vadludak egy része. a tavaszi szép napsütés hatására azonban már megélnék az itt telelő madárfajok. a széncinege már nemcsak a „nyitnikék”, hanem a „kiscipő”, szolamát is fujja, az eddig csak lappangó fekete rigók is hangolnak már a tavaszi koncerthez. a balkáni gerlek hívogatják a párjukat, hamarosan kezdik a fészekrakást./mti/

bb 3. felújítják a Lohengrint

i re/tr vm sr

1963. március 12.

az operaház az idei évadban felújítja Lohengrint békés andrás rendezésében. hármasszereposztásban lesz. simándy józsef, joviczky józsef és tarnay gyula, valamint orosz julia, mátyás mária és dunszt mária az operát lukács miklós vezényli. a díszleteket fülöp zoltán, a jelmezeket márk tivadar tervezi: a felújítást előreláthatóan június 4-én tartják./mti/

Ténekli majd a főszerepeket.

bb 5. módosították több iparcikk-kereskedelmi vállalat alapítólevelét

i zs/zs vm sr

1963. március 12.

a budapesti kereskedelmi vállalatok tevékenységi köre az elmúlt években új szolgáltatásokkal bővült. a fővárosi tanács vezetői ezért a közelmúltban több iparcikk-kereskedelmi vállalat alapítólevelét módosították. a fővárosi illatszerbolt vállalat feladatai között például helyet kapott „kozmetikai szalon üzemeltetése”, a fővárosi papír-és írószer kiskereskedelmi vállalatnak pedig hivatalos „munkakörébe”, került az iskolai politechnikai cikkek forgalombahozatala.

a jóváhagyott módosítások alapján a butorhangszer-sportszer kiskereskedelmi vállalat boltjai használt hangszereket is vásárolnak, illetve értékesítenek, a keravill üzletek pedig segíthetnek a vevőknek a különböző h iradástechnikai, villamossági cikkek felszerelésében, beállításában./mti/

- 2 -

bb 4. negyvenegy emberéletet mentett meg az utóbbi két évben egy magyar orvosi készülék

i tz/gg/m/vg

1963. március 12.

a világ első olyan készülékét, amely tisztára elektronikus működéssel képes a műtétknél megállt szívet újra „életre kelteni”, kemény ádám elektromérnök készítette el dr. véghelyi péter gyermekgyógyással, az orvostudományok doktorával együttműködve.

nagyobb műtétknél gyakran előfordul, hogy a szív - még ha egyébként egészséges is - felmondja a szolgálatot és vagy megáll, vagy „fibrillálni”, kezd szabályszerű, ritmikus munka helyett izmai rendetlenül huzódnak össze, szinte „remegnek”, mindegyik eset néhány perc alatt tragikus következményekhez vezethet. ezért dolgozták ki már régebben azokat a készülékeket, amelyek elektromos áramlökésekkel szabályos működésre kényszerítik a szívet, amely azután néhányperces ilyen „ösztokelés”, után újra a saját erejéből kezd dolgozni.

a magyar találmány előtt azonban ezek a készülékek mind mozgó alkatrészekkel készültek, emiatt aránylag nagy volt az üzemzavar lehetőség.

a kemény-véghelyi féle magyar készülékben ezzel szemben egyáltalán nincs mozgó alkatrész, kizárólag elektroncsövek végzik a kapcsolást, így működése sokkal megbízhatóbb. kezelése pedig annyira egyszerű, hogy bárki percek alatt megtanulhatja, annál is inkább, mert szerkezeti megoldásánál lehetetlen vele hibázni.

a készülék mintapéldánya 1957-ben készült el és kipróbálásra a 4-es számú sebészeti klinikára került. az első, még kutyákon végzett kísérletek után valójában 1961-ben kezdték a műtétknél alkalmazni, azóta azonban a klinika rendelkezésére álló öt hasonló célú készülék közül állandóan ez van készenlétben és szükség esetén mindig ezt veszik igénybe. hiba egyetlen egyszer sem fordult elő vele. a készülék az utolsó két évben 41 ember életét mentette meg. /mti/

-.-

- 3 -

pa

bb. 6. jól működnek a szülők iskolái - az „apák ankétját”, sokan látogatják

i vt/j/e sr

1963. március 12.

a magyar nők országos tanácsánál összegezték az iskolai szülői munkaközösségek első félévi munkájának tapasztalatait. megállapították, hogy a szülők kollektívái egyre nagyobb gondot fordítanak a nevelési feladatok megoldásának segítésére, az édesanyak és édesapák pedagógiai műveltségének növelésére. különösen jól szolgálják ezt a szülők iskolái és akadémiai, amelyeket mind több helyen szerveznek meg. pest megye csaknem minden községében van már, somogy megyében 90 ilyen jellegű tanfolyam indult. zala megye 52 községében a szülői munkaközösségek kezdeményezésére mintegy 800 résztvevővel, a tanév első felében „apák ankétját”, tartottak. a megbeszélések napirendjén az édesapa szerepe a családi nevelésben című téma szerepelt. a szolnok megyei fegyverneken a szülői munkaközösség és a nőtanács mozgalmat indított a nyolcadikos diákok segítésére.

budapesten a 3. kerületi, hévizi uti általános iskolában a szülői munkaközösség „ki mit tud”, fejtörőket rendez. a 13. kerületben, a thälmann utca 47-49. szám alatti általános leányiskolában állandóan növekszik a gyengébb előmenetelű tanulók patronálására vállalkozó szülők száma, amely már meghaladja az ötvenet. ennek eredménye: az 5/c, a 4/c, a 3/a, a 2/b és a 2/c osztályok több patronált tanulója elkerülte a bukást, sőt közülük néhánynak jelentősen javult a tanulmányi állaga.

elmondották még, hogy az idei tanévben országsszerte tovább fokozódott az érdeklődés a szülői értekezletek és a tanári fogadóórák iránt. a szülői munkaközösségek a korábbinál tervszerűbben dolgoznak; az összejövetelek tartalmasabbak, azokon egyre inkább pedagógiai jellegű kérdésekkel foglalkoznak. /mti/

8.05/e

- 4 -

bb 7. az idén is magyarányu homlokzat-tatarozásokat tervez a főváros - évi hatvanmillió forint a budapesti házak külsejének megszüpítésére

i zs/ cs sr

1963. március 12.

a lakóépületek egyedi felújításán, rendbehozatalán kívül az elmúlt években végérvényesen polgárjogot nyert a gyorsabb, gazdaságosabb, olcsóbb sortatarozás. a fővárosi tanács illetékeseinek legutóbbi jelentése szerint például, budapesten az elmúlt esztendőben tatarozásokra rendelkezésre álló csaknem egymilliárd forint 41.3 százalékát már összpontosítottan használták fel, azaz házsorok megfiatalítására költötték.

a szakemberek meállapítása szerint a sortatarozások rendszere a belső felújításokat megelőző homlokzat-helyreállítási munkálatoknál is előnyös és a korábbinál alacsonyabb költséggel megvalósítható. a házkezelőségek ezért 1963. évi terveikbe jónéhány utvonat épületeinek homlokzat-sortatarozását iktatták be. a közelmúltban jóváhagyott program szerint ebben az évben 65, jövőre 60, 1965-ben pedig ugyancsak 60 millió forintot juttatnak a fontosabb, nagyobb forgalmu utvonalak mentén, pályaudvarok környékén levő lakóépületek megszüpítésére. így előreláthatólag még az idén izléses új köntöst kapnak többek között a ferihegyi ut, továbbá az alkotás utca és a budaörsi ut elszintelenedett, fakó épületei, valamint a budapesten átvezető főbb közlekedési utszakaszok lakóházai.

a külső csinósítás után a következő években sor kerül ezeknek az épületeknek alapos belső felújítására is. / mti /

bb 12. „vitaminszüret”, az alföldi primörkertészetekben

vid j /cs ká

1963. március 12.

a korai zöldségtermeléssel foglalkozó szolnok megyei termelőszövetkezetekben megkezdődött a vitamindus tavaszi csemege, a saláta szedése. elsőnek a turkevei buzakalász tsz üveg-házában került ládába a gyenge, friss fejessaláta. 15.000 fej csemegét indítanak utnak a városokba és a külföldi piacokra. a héten megkezdik a ropogós retek szedését is, amelyből 4000 csomót juttatnak a fogyasztóknak. rövidesen „szüretelik”, a primörketet tiszvárszón, karcagon és cserkeszölön is. / mti /

8.40/e

- 5 -

bb. 9. szétdobta „csillag-léggörét,, a nova-dahlgren

1/tz/gg/rj vg

1963. március 12.

ismét „történt valami,, a világegyetem egy távoli pontján.

február 6-án az északi égbolt legfényesebb csillagától, a lant csillagkép vega-jától nem messze hirtelen fellobbant egy apró kis égi mécses, és fénye néhány óra alatt a régebbinek csaknem ezerszeresére erősödött. felvillanását ketten vették észre, elis dahlgren svéd csillagász - akiről most a csillagot nova dahlgren-nek nevezték el - és peltier ohio-állambeli bádógosmester, aki éjszakai rendszeresen az égbolt megfigyelésére áldozza. jelentésével kissé elkésett, s így neve egyelőre még nem jelenik meg az égbolt térképén. azóta a világ csillagásza egy hónapon át figyelték a jelenséget, s most került sor az észlelések eredményeinek összegezésére.

amint ifj. bartha lajos, az uránia csillagvizsgáló munkatársa elmondotta, a csillagászok évente átlag egy, esetleg két hasonló, ugynevezett nova-jelenséget észlelnek. becslés szerint a mintegy százmilliárdnyi csillagból álló tejút-rendszerünkben évenként 25 alkalommal fordul elő ilyen fellángolás.

hogyan a jelenséget mi váltja ki, azt még nem tudják, csak lefolyását ismerik. az első lényeges megállapítás ezen a téren egyébként éppen egy magyar amatőrcsillagász, gothard jeno nevéhez fűződik, aki a múlt század végén először alkalmazta a csillagászatban a fényképezést. a csillagászok eddigi ismeretei szerint a nova-jelenség mögött valójában az a folyamat rejlik, hogy a csillag „fel-fuvódik,, , átmérője és hőmérséklete megnő, és az égítést végül is szétdobja „csillag-léggörét,, , amelynek részecskéi nagy sebességgel - másodpercenként 500-1500 kilométerrel - száguldanak szét a térben. ezután megkezdődik lassu lehülése, és hetek, vagy hónapok múlva már ismét nagyjából ugyanolyan halvány kis pont lesz az égbolton, mint felvillanása előtt volt.

a nova-jelenség általában a naphoz hasonló méretű csillagoknál szokott bekövetkezni, de mindaz, amit eddig sikerült róluk kideríteni, arra mutat, hogy a mi napunk nem tartozik a nova-hajlamu égitestek közé. az a veszély tehát semmiképpen sem fenyeget, hogy életadó napunk valamilyen váratlan fellángolással elpusztítsa saját bolygó gyermekeit./mti/

8.50/e

.-

- 6 -

le

bb 10. fiatal technikus ujitásai a szentesi tv közvetítések minőségének javítására

vid te-lm ki

1963. március 12.

az 1960-ban épült szentesi televízióközvetítő állomás fiatal szakemberei számos értékes ujitást vezettek be az adó működésének javítására.

a legtevékenyebb ujitó somodi józsef technikus, a kiszervezettség tagja. legutóbb elektronikus készüléket, ugynevezett csoportfutás-időmérőt tervezett és készített a tv adások biztonságának, minőségének javítására. jelenleg ugyanis a képjeleket „szállító,, különféle frekvenciák időbeli eltolódása miatt keletkező torzítások csak az adóüzemben is működő vevőkészülék képernyőjéről derülnek ki. az új műszerrel az ilyen hibák közvetlen mérés útján meghatározhatók és forrásuk gyorsan megszüntethető.

másik műszere az ujtípusu képminta - előállító elektronikus készülék, amelybe 16 elektroncsövet épített. ezzel a vevők képernyőjén különféle ábrákat, csikokat, kockákat stb. lehet kelteni, s így a szervizüzemek függetleníthetik a méréseket a központi ipari tv adásoktól./mti/

.-

bb 8. megtalálták „ábrahám börtönét,, a pannonhalmi várban

vid tné-lm sr

1963. március 12.

pannonhalmán a közelmúltban középkori falmaradványokra bukkantak. a másfél méter vastag falmaradvány ugynevezett öntött fal, mivel oltatlan mész és szikla darabok keverékéből készült. de találtak római eredetű téglákat is.

tibold attila történész a régi feljegyzések és a leletek alapján megállapította, hogy tulajdonképpen „ábrahám börtönére,, bukkantak. ez az ablak nélküli helyiség találó nevét onnan kapta, hogy akit ide annak idején bezártak, csak ábrahám kebelébe juthatott el.

az új leletek megerősítik pannonhalma vár jellegét, amelyet a tatárok sem tudtak elfoglalni és a török időkben is jelentős végvár volt./mti/

.-

9.00 rj

- 7 -

le

bb. 13. négyszáz méteres hálóval halásznak a balaton jégpáncélja alatt

vid. gk / cs ká

1963. március 12.

az utóbbi napok enyhe időjárása ellenére még mindig több mint félméteres a balaton jégpáncélja. a meleg napsütés hatására csak a jég felső rétegén indult meg az olvadás, a hatalmas jégmező teljes felolvadására azonban még valószínűleg hosszú ideig várni kell. a balatoni halászok, akik az elmúlt hetekben már befejezték a tavaszi előkészületeket, elvégezték a hálók és felszerelések javítását, hasznosan akarják tölteni a tél végét, s ezért a balatonfüzűi partok közelében megkezdtek a jég alatti halászatot. a parttól mintegy 150 méterre egymástól 20 méteres távolságban kilenc léket vágtak a jégen, így juttatták le a vízfenékre a 400 méteres hálót. az első huzás máris sikerrel járt, körülbelül két mázsa halat szállítottak partra, a kifogott halak többsége keszeg, de akadt a hálóba csuka is. / mti /

-.-

bb.15. „ ki mit gyűjt „ kör mezőhegyesen

vid. gg/cs sr

1963. március 12.

a mezőhegyesi medosz moricz zsigmond művelődési otthonban általános iskolások és felnőttek marosvölgyi ödön fiatal tanár vezetésével néhány hónappal ezelőtt ki mit gyűjt kört alapítottak. a huszonhat tagú kör - a dorogi józsef attila bányász művelődési otthon fiók klubja - április negyedikén kiállítást rendez gyufacímke, papírszalvéta, képeslevelezőlap és egyéb furcsaságygyűjteményéből.

a kör egyik legszorgalmasabb tagja kertész sándor, az állami gazdaság szik ügykezelője, aki öngyújtókat és töltőtollakat gyűjt egy évtizede. gyűjteményében őrsi már a töltőtollak sokféle fajtáját, s a tűzcsíholó szerszámok számos változatát a kezdetlegestől egészen a mai legmodernebb gázöngyújtóig.

a kör uttörő tagjai a tavasszal megkezdik a levelezést is a külföldi : a szovjetunióbeli, csehszlovákiai, a német demokratikus köztársaságbeli kulturális otthonok hasonló klubjaival. / mti /

-.-

9.07 rj

- 8-

bb 16. huszonkilenc egyetemi és főiskolai ösztöndijasa van zala megyének

vid gg-lm sr

1963. március 12.

a zala megyei tanács végrehajtó bizottsága a múlt évben ösztöndíjat létesített azoknak az egyetemi és főiskolai hallgatóknak az anyagi támogatására, akik tanulmányaik befejezése után zala megyében vállalnak állást. a tanács végrehajtó bizottsága tizenkét fiatalnak fizet rendszeresen havi négyszáz-ötszáz forint ösztöndíjat. a megyei tanácson kívül a zalaegerszegi és a nagykanizsai városi tanács, valamint a lenti és nagylengyeli körzeti tanács is létesített ösztöndíj alapot. az utóbbiak tizenhét egyetemistát, illetve főiskolai hallgatót részesítenek rendszeresen anyagi támogatásban. az ösztöndíjasok mint orvosok, közgazdászok, pedagógusok és építésszek kerülnek majd vissza. / mti /

-.-

bb 17. világviszonylatban is legkorszerűbb, hidroturbinás meghajtást alkalmaztak a diósgyőri gépgyár egyik kbelgépénél

vid te-lm bs

1963. március 12.

a csaknem hajszálvékony huzalok vékony lakkréteggel való bevonására, zománcozására szolgáló kábelgépeknél sok gondot okoz az egyenletes felcsévézés. a huzalok feszítéséhez eddig alkalmazott mechanikus meghajtásnál ugyanis, amikor a csévé már telítődni kezdett, a feszítőerő is csökkent. így a huzal lazán került a csévére, a szálak sora megbomlott, szállítás közben összezsúszott. a rendkívül fontos probléma megoldására a diósgyőri gépgyár konstruktőrei ugynevezett szabadsugarhajtású hidroturbinás módszert dolgoztak ki. ezzel az olajsugárral működő meghajtoművel állandóan egyenletes feszítőerőt biztosítanak a csévének, a huzalok megfelelő feszítéssel kerülnek a csévékre, anélkül, hogy a gépkezelőknek be kellene avatkozniok. így a dolgozók egyszerre több gépet is kezelhetnek, s ugyanakkor a csévére kerülő huzalok tömörsége is egyenletes.

az első hidroturbinás meghajtású zománczóógép a diósgyőri gépgyárban már elkészült és az albertfalvi zománchuzal gyárban próbálják ki. az üzemelésével kapcsolatban szerzett eddigi tapasztalatok minden tekintetben igazolják a hozzáfűzött várakozásokat. a korszerűsítésnek azért is nagy a jelentősége, mert ennek a kábelgép fajtának a gyártására a kgst a diósgyőri gépgyárat jelölte ki és ezentúl ezek már ezzel a fontos konstrukciós módosítással készülnek. / mti /

-.-

9.38/e

- 9 -

bb. 18. új módszer a vetőmagvak minőségének megállapítására :
24 óra alatt kimutatja a gabona termőképességét a monori labora-
tórium csiravizsgáló eljárása
i áe/gk cs ká
1963. március 12.

az országos vetőmagfelügyelőség monoron működő cito-
lógiai laboratóriumában érdekes, új vizsgálati módszert dolgoz-
tak ki a gabona-vetőmagvak életképességének megállapítására. a ve-
tőmeg minőségét elsősorban a csirázóképesség szabja meg, ennek
meghatározása azonban meglehetősen hosszadalmas művelet: a csira-
sejtek mesterségesen 8-10 nap alatt fejlődnek ki annyira, hogy
biztonsággal következtetni lehessen termőképességükre. sokszor
nincs idő erre, mert például különböző üzletkötéseknél azonnal
dönteni kell, ugyogy a minőségre vonatkozó konkrét bizonyítékok
hiányában a vetőmagvásárlás, beszerzés jórészt bizalom kérdése.
különösen az ősziárpa vizsgálata nehéz, mert ez a gabona aratás
után 70-80 napig nem csirázik, vagyis ennyi ideig nincs mód
életképességének megállapítására. a monori laboratórium új el-
járása a vizsgálati időt 24 órára rövidíti. a módszer lényege
az, hogy a mesterségesen megduzzasztott vetőmagból kipreparálják
a csiraembriót, s azt tetrasoliumcloriddal kezelik. ennek hatá-
sára az életképes csiraképződmény élénkpiros színt kap, míg
az elhalt fehér színű marad. a laboratórium összehasonlító ki-
sérletei igazolják a módszert. elterjedése biztonságosabbá
teszi a termelést és sok kártól kíméli meg a nagyüzemi gazda-
ságokat. / mti /

-. -

bb. 19. az előírt két százalék helyett a tiszta jövedelem négy
százalékát fordítják szociális és kulturális célokra belvárdgyulán
vid j /cs ká
1963. március 12.

a belvárdgyulai közös ut tsz, amely a családi ter-
vezés kialakításával tette a nevét országos hírvé, most újabb
érdekes kezdeményezéssel hívta fel magára a figyelmet. az ered-
ményes zárszámadás után a tagok megváltoztatták az alapszabály
egyik pontját. a közgyűlési határozat szerint az eddigi két
százalék helyett a szita jövedelem négy százalékát fordítják ez-
entul szociális és kulturális célokra.

a rendkívüli segélyeknél is nagyobb jelentőségű
azonban a közös ut tsz-ben kialakult, jól bevált táppénzrendszer.
az állami üzemekhez, vállalatokhoz, intézményekhez hasonlóan
a termelőszövetkezet dolgozói betegségük idején 50 százalékát
megkapják annak a keresetüknek, amelyet az előző év hasonló
időszakában elértek. a táppénz egy évig illeti meg a tagokat,
illetve tbc esetén két évig. a szülő asszonyoknak három havi
szabadság jár, és ez idő alatt ők is az egy év előtti része-
sedésük felét kapják. ugyanigy gondoskodnak azokról, akik iskolán,
tanfolyamon vesznek részt. / mti /

-. -

9.45 /rj

- 10 -

bb 20. kisszántói pethe ferenc emlék-ünnepségre készülnek
tiszavaszváriban

vid hmé-lm sr

1963. március 12.

kétszáz évvel ezelőtt 1763 március 30-án büdszentmihályon,
a mai tiszavaszváriban született kisszántói pethe ferenc, a tudo-
mányos gazdálkodás megszervezőjének egyik kimagasló alakja. közép-
iskoláit debrecenben végezte, két évig tanítóskodott, majd hollan-
diába ment, ahol elvégezte az akadémiát. sokoldalú műveltségre
tett szert. az irodalomban, természettudományokban és matemati-
kában egyaránt jártas volt, de figyelmét leginkább a mezőgazda-
sági tudományok kötötték le. nyolc évet töltött külföldön. haza-
térve tudását igyekezett hasznosítani. egyik alapító tagja a
helyi mezőgazdasági akadémiának, szerkesztője az első magyar
gazdasági hetilapnak, a vizsgálódó magyar gazdának. a nemzet fel-
emeléséért és függetlensége szempontjából a lapban erőteljesen
hangoztatta a magyar gazdaság megújulásának fontosságát.

számtöbb irodalmi, elsősorban mezőgazdasággal kapcso-
latos tanulmánya maradt. ezek közül legjelentősebb a pallérozott
mezei gazdaság című anyag. körülbelül kétezer oldalnyi terjedem-
ben.

március 30-án a jubileum alkalmából emlékünnepséget
rendeznek szülőfalujában, tiszavaszváriban. / mti /

-. -

bb 21. megszépül pécsvárad - épül az emeletes művelődési ház,
a tizenkét tantermes iskola, viziparadicsom

vid gg-lm sr

1963. március 12.

a mecsek legmagasabb csucsának, a zengőnek a lábánál fek-
szik a természeti szépségekben és történelmi nevezetességekben
bővelkedő pécsvárad. az évezredek alapítású község az idén jelen-
tősen szépül, gazdagodik. a falu legszebb helyén, épül a tizen-
két tantermes, gimnáziumot is magában foglaló iskola, a faluköz-
pontban emelkednek a négyszáz személyes, emeletes művelődési ház
falai, mindkét létesítményt az idén avatják. a művelődési házban
klubokat, olvasótermet, szélesvásznú mozit, házasságkötő termet
találhatnak majd a látogatók. a színpadot, az öltözőket és a
kelléktárakat úgy alakítják ki, hogy a pécsi nemzeti színház
igényes előadásokat tarthasson itt. a művelődési ház és az iskola
környezetét százezer forintot érő társadalmi munkával a pécsvá-
radi lakosok parkosítják, a művelődési ház előtt ötven-hatvan
gépkocsi parkolásra alkalmas terület is kialakítanak. házak
előtt virágos mesgyéket huznak. utak, házak építésére és felújítá-
sára egymillió forintot juttatnak.

/folyt.köv./

9.50 /rj

- 11 -

bb 21. megszépül pécsvárad...1.folyt./-0

a vizgazdálkodásra megszavazott 322 000 forint felét a korábban épített mesterséges tó környékének fejlesztésére - csónakok, vízbiciklik, horgászfelszerelés, hat hordozható vikendház beszerzésére - egy tóparti vizimalom turistaszállóvá alakítására fordítják. a strandon új kabinsort építenek, a törpevizmünel befejezik a fővezeték lerakását.

állami és községfejlesztési beruházásokból pécsvárad az idén közel húszmillió forint értékű új létesítményekkel gazdagodik./mti/

-. -

bb 24. kubikusból lett tanácselnököt bucsuztattak a kiskundorozsmaiak

vid tné-lm sr

1963. március 12.

a csongrád megyei kiskundorozsma új tanácsának alakuló ülésén nagy szeretettel bucsuztatták el a falu lakói nyugdíjvonuló tanácselnöküket, a 62 éves kerekes jánost, aki három tanácscikluson töltötte be ezt a tisztséget. kerekes jános a volt tégláégető kubikos tanácselnökségének ideje alatt új kutak „születtek”, a kubikos telepen, s bővült a villanyhálózat. szorgalmazására helyreállították a falu egyik nevezetes műemlékét, a százéves kiskundorozsmai szélmalmot. tavaly megépült kiskundorozsmán a gyógyhatásáról ismert szikósztó mellett csongrád megye első községi szállodája. a legutóbbi négy év alatt 200 új családi-házat építettek, 30 személygépkocsi, 200 motorkerékpár és 200 tv tulajdonosa van az egykor nyomoráró nevezetes faluban, ahonnan a férfiak éhbérért messze földre jártak kubikolni. erről és sok másról beszéltek a bucsuztatásnál az emberek, miközben átnyújtották kerekes jános bácsinak a tisztelet, a megbecsülés virágcsokrait./mti/

-. -

bb 31. rendkívüli téli segélyt kaptak a füzesgyarmati vörös csillag tsz idős tagjai

vid j-lm ká

1963. március 12.

a készpénzfizetésre berendezkedett, kiválóan gazdálkodó füzesgyarmati vörös csillag tsz-ben - ahol az elmúlt évben az aszályos időjárás ellenére az átlagos kereset meghaladta a 17 000 forintot - a munkaképtelen, idős gazdákról is körültekintően gondoskodnak. mivel a rendkívül hideg tél miatt az öregek a tervezettnél több tüzelőt használtak el, a szövetkezet soronkívül 200-500 forint segélyt juttatott számukra a szociális alapból. erre a célra összesen 32 200 forintot fizettek ki. ezenkívül 10 idős házaspár, akiknek a kenyernékvalójuk nem lenne elég az új-egy-egy mázsa búzát kapott./mti/

9.50/Lm

-12-

h

bb. 11. megoldó. A 330 ismeretlenes egyenlet - hol, milyen méretű hengereltáru gyártása a leggazdaságosabb? - mennyi oxigént fuvasanak a martin kemencébe? - a technológiák legsikeresebb kombinációja

i/sl/tr/rj vg

1963. március 12.

a termelés lehető legteljesebb áttekintése és a munka gazdaságos megszervezése érdekében a magyar vaskohászat részére elektronikus számológépet vásároltak az angol national-elliott cégtől, s a gépet május folyamán üzembe helyezik a kgm vaskohászati igazgatóságán. a tranzisztorokkal, nyomtatott áramkörrel működő korszerű berendezés másodpercenként ezer számítást tud elvégezni, s végeredményként akár 77 jegyű számot is ki tud mutatni, persze nem leírt számjegyekkel, hanem a hatványok megjelölésével. az a terem, ahol a számológépet elhelyezik, tulajdonképpen a vaskohászat diszpécserközpontja lesz, itt számítják ki, hogy a különböző méretű, összetételű anyagok gyártása melyik üzemben, mely hengerson a leggyorsabb, a legkifizetődőbb. a pillanatnyilag gyártott áruféléseket és a hengersorok számát figyelembe véve 122, egyenként 330 ismeretlenes egyenlettel lehet teljes biztonsággal gazdaságosan szétosztani a rendeléseket, kidolgozni a hengerművek programját. ezt a nagy mérvű matematikai feladatot, amelyre ember nem is képes a gép 6 óra alatt elvégzi. hasonlóképpen fel lehet használni az új gépet arra, hogy a különféle technológiák és műszaki intézkedések kombinációjából a legjobbat kiválassza. a martin kemencékbe acél adagoként más és más mennyiségű és időrendileg is más és más sorrendben oxigént fuvatnak be a tűz hőmérsékletének emelésére. a mennyiséget és a sorrendet még ma is csak a tapasztalatok alapján állapítják meg. a számológép azonban a pontosan feljegyzett acélgyártási idő és az acélminőség, továbbá az oxigén befúvatási idő és más adatok egybevetésével pontosan kimutatja majd a helyes oxigénbefúvatási menetrendet. mindehhez természetesen az szükséges, hogy az eredményeket és a kívánt számítási feladatot pontosan lefordítsák a számológép nyelvére, ezért a berendezés irányításával és kezelésével jólképzett matematikusokat, elektrómérnököket és közgazdászokat biznak meg.

a vaskohászati igazgatóság és a nagyobb kohászati üzemek között különleges táviró-összeköttetést is létesítenek, hogy sürgős esetekben is, például egy-egy nyersanyagszállítmány elmaradásakor a gép segítségével azonnal, legfeljebb egy órán belül döntsenek az új programról, vagyis arról, hogy a soron kívül belktatott gyártmányok mely üzemekben készülnének.

az elektronikus számológép üres óráiban a vaskohászaton kívül más üzemek és intézmények, például a kgm ipargazdasági és üzemszervezési intézete részére is végez hasznos számításokat. a gép költségei a gazdaságosabb termelés révén igen rövid idő alatt visszatérülnek./mti/

10.00/Lm

-13-

h

bb. 14. az orvosi, a gyógyszerész karon emelkedik a női hallgatók számaránya

i/ms/hné/rj sr

1963. március 12.

nagyon csodálkoznék hugonnai vilma, az első magyar orvosnő, ha napjainkban körülnézhetne a magyar egészségügyben. neki 18 évbe került, hogy zürichben szerzett diplomáját magyarországon érvényesíttesse és tudását a betegek szolgálatába állíthassa. az ő diplomájának nosztrifikálásával egy időben vették fel a budapesti egyetem orvosi karára az első nőhallgatókat, akik 60 évvel ezelőtt szerezték meg oklevelüket.

magyarországon 1961 végén kerekén 16 000 orvos működött, s közülük 3600 nő. az orvosnők legkedveltebb szakmája a gyermekgyógyászat. 1961-ben 479 gyermekgyógyász volt az országban, fogorvosnő 269, belgyógyász 265, laboratóriumokban 181 orvosnő dolgozott, a szemészetet 114, a tüdőgyógyászatot 135, a sebészetet 70 doktornő választotta élethivatásának.

ennél is rohamosabb a nők térhódítása a gyógyszerészetben. az első gyógyszerésznők a millenium idején szerezték meg oklevelüket és bár a második világháború előtti időben is nagyobb volt számarányuk, mint az orvosnőké, az igazi egyenjogúságot ők is csak a felszabadulással érték el. a gyógyszerésztársak államosítását követő évben, 1951-ben, a 2433 gyógyszerésznők kerekén 32 százaléka volt nő. 1962- végén ez az arány csaknem megkétszereződött: a 3400-nál több gyógyszerészből csaknem 1900 volt nő.

az orvos, a fogorvos, a gyógyszerész karokon állandóan emelkedik a női hallgatók számaránya. 1953-ban az orvostanhallgatók 33,3, a fogorvoshallgatók 34,7, a gyógyszerészek 72,1 százaléka volt nő. az 1962-1963-as évben beiratkozott orvostanhallgatók 42,5, a fogorvostanhallgatók 49,2, a gyógyszerészhallgatók 70,7 százalékát tették ki a nők.

mindez arra mutat, hogy a jövőben állandóan emelkedik a nők részvétele az egészségügy vezető rétegében. és ehhez hozzá kell vennünk, hogy a népegészségügy szolgálatában fontos szakmákban, mind védőnők ápolónők, gondozónők, laboratóriumi asszisztensek, stb. segítik az orvos munkáját és közvetlenül foglalkoznak a betegekkel, akkor látjuk, milyen nagy szerepet töltenek be a nők máris a magyar egészségügyben.

a 115 000 egészségügyi dolgozónak körülbelül 72 százaléka nő. jó fél századdal ezelőtt első ízben állhattak magyar nők az egyetemi tanács előtt, hogy átvegyék oklevelüket. most már az egyetemi tanács tagjai között, a professzori karban is jelen vannak, hiszen radnót magda a budapesti orvostudományi egyetem 2-es számú szemészeti klinikájának igazgatója és ladányi józsa, a debreceni orvostudományi egyetem sebészprofesszora, 1950-től dr. székessyné dr. hermann vilma budapesti biokémikus professzor pedig 1954-től egyetemi tanár./mti/

10.ot/lm

-14-

le

bb.22. rádió-izotópos acélvizsgálat a dunai vasműben
vid te/cs ki 1963. március 12.

a dunai vasműben hónapokkal ezelőtt kutatási tervet dolgoztak ki arra, hogy a folyékony acélba csapolás, vagy öntés közben kerülnek-e nemfémes anyagok, vagyis keletkeznek-e az acél szerkezetében olyan „zárványok”, amelyek az acél minőségét rontják.

a vizsgálatokat a csepeli rádió-izotóp laboratórium szakemberei végzik el a dunai vasműben. a kísérleti program első részében az öntő szerelvények: a tölcéserek és a csatornák, valamint az öntőkő kopását vizsgálták. mindhárom öntő berendezés tűzálló tégláinak pórusaiba rádióizotópos oldatot vittek be. az ilyen berendezéssel öntött acél hengerlése után a lemez vizsgálatok megállapították, hogy a folyékony acél öntés közben magával sodort bizonyos mennyiségű tűzálló anyagot, tehát nemfémes anyaggal szennyeződött, és az acéllemez minősége romlott. a rádióizotópos vizsgálat eredményei alapján javasolták, hogy a minőségjavítás érdekében vagy jobbminőségű tűzálló téglát használnak, vagy más öntési módszert alkalmazzanak.

a kísérletek második szakaszát most kezdték el. ezuttal az öntőüst szerelvényeket: az öntőüst falát, a dugórudat és a csapolókglyót, ezek tűzálló tégláit vizsgálják.

a kísérletek elvégzése után az izotóplaboratórium szakemberei javaslatot tesznek az acélműnek és a hengerműnek arra, milyen módszerrel javíthatják a gyártott acél, illetve lemez minőségét. /mti/

--

bb.23. szarvason felépült hazánk első izotóp-üvegháza
vid j/cs ká 1963. március 12.

a szarvasi öntözési és rizstermesztési kutató intézetben felépült hazánk első izotóp-üvegháza. a tágas üvegházban mérőszoba, előkészítő helyiség és 1500 mérőedény áll a laboránsok rendelkezésére. az új létesítmény sokoldalú segítséget nyújt a tudományos kutatásnak: télen is folytatnák a megfigyeléseket, megelőzhetik a szabadföldi kísérleteket. az izotópos vizsgálatok a növények táplálkozási körülményeire, a műtrágyák hatására derítenek fényt./ mti/

--

10.15 rj

- 15 -

bb.24. a barcsi vörös csillag tsz idei terve: 38 millió forint
bevétele
vid j/cs ká 1963. március 12.

az országos híri barcsi vörös csillag termelőszövet-
kezet elkészítette idei termelési és értékelési tervét, amelyből
kitűnik, hogy a kiváló közös gazdaság mind a növénytermesztésben,
mind az állattenyésztésben tovább kívánja növelni eredményeit. a
hazai búzafajtákból 13, a külföldiekéből 16, a kukoricából 21, a
burgonyából pedig 100 mázsás átlagtermet irányoztak elő holdan-
ként, hogy ezeket a magas átlagokat valóban elérjék, a gondos mag-
ágykészítés mellett több mint 400 kilogramm műtrágyát használnak
fel holdanként, és tavasszal 42.000 mázsa szerves trágyát szán-
tanak alá. az állattenyésztésben a tehénlétszámot év végére 739-re
növelik, s 800-zal több sertést tartanak, mint tavaly. hizlalási
tervük szerint az idén több mint 5380 mázsa sertés-, vágómarha-
és baromfi-húst értékesítenek, ami 100 hold szántóra számítva 140
mázsa husnak felel meg.

jelentős összeget fordítanak beruházásokra is. gépek
vásárlására majdnem kétmillió forintot költenek. négy millió forint-
ért építkeznek: gépműhelyt, gépszint, éttermet, fürdőt emelnek.

ebben az esztendőben is az eddig jól bevált, önálló
brigádszámolási rendszert alkalmazzák. a szövetkezet termelési,
költségfelhasználási és értékesítési tervét lebontják, s az a
brigád, amelyik a kitűzött feladatokat 100 százalékgig teljesíti,
a tervezett 60 forintos munkaegység-értéket teljes egészében meg-
kapja. ennek 80 százalékát minden hónapban előlegként, készpénz-
ben fizetik ki. a jobb eredményekre ösztönöz, hogy tervtul-
teljesítés esetén a tervezett munkaegységértéknél többet kapnak
kézhez a brigádok.

a terv összesítése szerint a barcsi vörös csillag
termelőszövetkezet idei bevétele 38,310.000 forint lesz. kiadá-
suk 21 millió forint, s a bevétel-kiadási különbözetből 8,650.000
forintot biztonsági célra tartalékolnak. majdnem ugyanennyit fi-
zetnek ki részesedésre, míg földjáraadéokra 1,321.000 forintot
fordítanak. / mti/

10.23/e

bb 28. 212 millió forint értékű áru szolnok megye háztáji
gazdaságaiból

vid j-lm ká

1963. március 12.

a termelőszövetkezeti tagok háztáji gazdaságai jó
kiegészítő jövedelemforrásnak bizonyultak szolnok megyében.
az elmúlt esztendőben indított akció - „minden porta vegyen
részét a szerződéses árutermelésben, - 212 millió forint jö-
vedelmet hozott a termelőszövetkezeti tagoknak, ennyi értékű
árut vásároltak fel a háztáji gazdaságokból. hizott sertésből
például 12 és fél, tejből 7 százalékkal többet adtak a ház-
táji gazdaságok, mint a megelőző esztendőben. növekedett a
100 hold szántó után értékesített hus mennyisége is:
126.1 mázsát adtak át a felvásárló szerveknek, ami négy mázsa-
val több az előző évinél. a szerződéses akció kedvezményeit az
idén is kihasználják a szövetkezeti tagok, eddig mintegy
15 000 sertés hizlalására kötöttek szerződést és a tervek szerint
2 millió napos baromfit nevelnek fel. a járszág hagyományos
jószágtenyésztő gazdaságainak tagjai egyenként egy-két sertés
és 25-30 baromfi szerződéses nevelését vállalták. /mti/

bb 29. szövöszékek a gimnáziumban - 48 000 csomós perzsaszőnyeget
készítenek a szegedi leánygimnazisták

vid tm-lm sr

1963. március 12.

a szegedi tömörkény istván leánygimnázium tanulói heten-
ként egy napot szövöszékek mellett töltenek. mintegy száz diák
sajátítja el az iskola saját szövösműhelyében a szép szőnyegek
készítésének mesterségét. kóka józsefné - aki a mezőturi
háziipari szövetkezetből került a gimnáziumba - avatja be a
diákokat a keleti mintás perzsa - és díszes torontáli szőnye-
gek készítésének titkaiba.

a tanulók keze alól kifogástalan minőségben 48 000 csomós
perzsaszőnyegek kerülnek ki. egy diák általában az év folyamán
közöves nagyságban egy szőnyeget készít el. saját munkadarabjai-
kat rendszerint maguknak megvásárolják - megtérítve az anyag
árát. a gimnázium tanári szobáinak, tanácskozó-termének díszíté-
sére is jut a házi gyártmányu perzsa- és torontáli szőnyegek-
ből. /mti/

10.28/e

bb.26. tanul a falu - barabás a számok tükrében
vid.tm/cs sr 1963.március 12.

tanuló falu : így emlegetik szabolics-szatmár megye művelődési berkeiben barabást, ezt az alig 1700 lakosu határmenti kis községet, ahol már az elmúlt években 150 felnőtt szerzett magasabb iskolai végzettséget. jelenleg 48-an járnak a dolgozók általános iskolájába, 15-en az alapismereti tanfolyamra, 35-en tanulnak a mátészalkai mezőgazdasági technikum kihelyezett osztályában, 37-en az ezüstkalászos gazdatisanfolyamon. 25 fiatal végzi a mezőgazdasági továbbképző iskola első és második évfolyamát. 33-án reszesülnek - különböző szinten- levelező oktatásban, a politikai foglalkozásokon hatvanan gyarapítják tudásukat, mindezek mellett nagyon csekély azoknak a száma, akik nem vettek részt a téli ismeretterjesztő előadásokon.

a számok mutatják, barabás részolgált a tanuló falu elnevezésre. ez annak is tudható be, hogy a vezetők maguk mutatnak példát a tanulásban. az ötvenhatéves kovács ferenc brigádvezető is beül az iskola padjaiba./ mti/

bb.27. sorozatgyártásra alkalmas könnyű motorkocsi gyártását kezdték meg győrött
vid tr/ cs ki 1963.március 12.

a wilhelm pieck vagon- és gépgyár saját tervezésű kísérleti motorkocsija a rába-balaton évek óta részt vett a menetrendszerű vasuti forgalomba a balton északi partján. közben két alumínium pótkocsit is építettek és elkészítették a második motorkocsit, úgyhogy a szerelvény, mint zárt motorvonat közlekedhet gyenge felépítményű mellékvonali pályákon is.

a wilhelm pieck gyárban most az eddigi tapasztalok felhasználásával és a máv kívánságainak figyelembevételével sorozatgyártásra alkalmas újabb könnyű motorkocsi elkészítését kezdték meg. ennek is padló alatti diesel-motorja lesz, amely az utastérből nem foglal el helyet. megmarad a vasuti járműveknél magyarországon először itt alkalmazott tranzisztoros vezérlő berendezés, amely a sebességváltást és a hozzátartozó műveleteket automatikusan végzi. a vezető munkája így sokkal könnyebb és minden figyelmét a pályára fordíthatja. az új motorkocsi magyar gyártmányu hidraulikus erőátviteli szerkezettel készül./ mti/

10.32/e

- 18 -

bb 32. budapesten egy nap alatt 45 centimétert emelkedett a duna - az árpád-hídtól kezdve elvitte a jeget a víz a fővárosi folyószakaszról - intézkedések a szilas-patak megfékezésére súlyos a helyzet táronokon

ö sb/hbj/gk-lm hk

1963. március 12.

a hétfőről keddre virradó éjszaka nyugat felől kiterjedt esőfelhők vonultak az ország fölé, reggelig mintegy 81 milliméteres csapadék hullott. az eső tovább segítette a hóolvadást a dunántul északi felében és a budai hegyekben. a duna budapestnél egy nap alatt 45 centimétert emelkedett, ennek ellenére kedden reggel még csak 222 centiméter, tehát igen alacsony vízállást mutatott a vízmérce. ez a kisebb emelkedés azonban összetörte a jeget és az éjszaka az árpád-híd alatti fővárosi dunaszakaszról elusztatta a feldarabolt jégmezőt. így most már majdnem ercslig, vagyis az árpád-hídtól kezdve mintegy 35 kilométeres szakaszon jégmentes a duna- ercsi alatt azonban az egész magyar folyószakaszon változatlanul áll a jég.

a főváros több városnegyedében - így a 14. kerületben, rákosszentmihályon, cinkotán - gyors intézkedéseket követelt a belvízvédelem. hatalmas mennyiségű víz zudult a rákos-patakba és a szilas-patakba, amelyek rendkívüli módon megduzzadtak. sok helyütt a gyengén, vagy egyáltalán nem csatornázott, mélyebben fekvő területeket elöntötte a víz. a 14. kerületben az éjszakai órákban nagyobb erőket mozgósítottak a rákos-patak gátjainak erősítésére, emelésére. homokzsákokat hordtak a veszélyeztetett területekre, emelték a gátkoronát. az esőzések következtében a patak vízszintje szinte szemlátomást emelkedett, úgyhogy további gáterősítés vált szükségessé. ennek végrehajtására megtörténtek az intézkedések. rákosszentmihályon a szilas-patak áttörte gátját, és valóban a kertek alatt „lopakodott be”, a lakott területekre és sok családi házat valóságos körülfogott. van, ahol 30-40 centiméter magas víz övezi a lakóépületeket, s egész vízpárna fekszik a kertekben. többféle intézkedésre került sor. a hajnali órákban rákosszentmihály felett a szilas-patak „felső folyásánál”, cinkotán a símongáti elzárták a patak folyását és a vizet a környező rétre terelik, szinte egy belvízi tavat képeznek ki. így kevesebb víz hömpölyög a szilas-patakban rákosszentmihály irányába. ezzel sikerült elérni, hogy rákosszentmihályon majdnem fél méterrel apadt a szilas-patak szintje, az áttörést kijavíthatják. az elöntött házak környékéről nagyteljesítményű szivattyúkkal emelik át a vizet. nagy-mennyiségű salakot is szállítottak, hogy elzárják a belvíz útját. a főváros más negyedeiből is jeleztek kisebb-nagyobb belvízveszélyeket, a fővárosi árvízvédelmi szervezet rögtön intézkedett, a védekezéshez 90-100 teherautó szállítja az anyagot.

/folyt.köv./
10.40/e

- 19 -

bb 32. /budapesten egy nap...ifolyt./-cs

pest környékén is komoly erőfeszítéseket követel a belvizvédelem. tárnokon mind a két patak, a benta és a pusztazámori patak kiöntött, víz alá kerül a 7-es út egy szakasza is és négy házson. katonai alakulatok segítettek az éjjel a mentésben. solymáron a vasut és a bécsi országut között hat lakónázba zudult be a víz, s másfél méter magasan állt. tíz-tizekét ember a padláson várta a segítséget, amely hamarosan meg is érkezett, katonai alakulatok mentették ki a bentszorulatokat, dunaharaszti 60 lakónáz került veszélybe. főton a hegyekből lezudult víz nagy térségeket öntött el, 40 ház vízben áll, nyolc családot ki kellett lakoltatni. itt is a katonaság segít a védekezési munkákban, a szakemberekre számítanak, hogy a belviz a közeli napokban még nagy erőfeszítéseket követel az árvízvédelmi szervezetektől.

az olvadás és az éjszakai eső miatt tovább nőtt az országban az elöntött terület, a dunántúli és az észak-magyarországi kisebb fizfolysok völgyeiben az áradások miatt - zömmel rétek és legelők - kerültek vízborítás alá. a duna és a tiza, valamint a nagyobb mellékfolyók vizállásaiban nincsen jelentősebb változás. kisebb szakaszokon megcsuszott ugyan a jég, de nagyobb zajlás még nem keletkezett. ezért harmadfoku árvízvédelmi készütséget csupán a zagyva és a tarna mentén, valamint a zala alsó szakaszán tartanak az árvízvédelmi szervek. a helyi vízkár-elhárítási feladatok és a belvizvédelem érdekében természetesen csaknem valamennyi vízügyi igazgatóság első-, másod- vagy harmadfoku készütségekben áll.

a tarna vizállása már meghaladta az eddig észlelt maximumot és magas vizállással árad az ipoly is. közepesen nagyobb árhullám jelentkezett a kaposon, a belvizi elöntések területe körülbelül 230 ezer holdra, a patakok völgyeiben elöntött területek pedig mintegy 70 ezer holdra becsülhetők. a víz alá került területek kétharmad része azonban réti és legelő. sok helyen sor került a községek belterületeinek védelmére, kisebb lokalizáló töltések, nyulgátak építésével és hordozható szivattyúk üzembe helyezésével. több patakon, vizfolyás és csatormán főleg a hidaknál megtorlózott jeget robbantással távolítják el, hogy az akadályok által okozott duzzasztást megszüntessék. a korábbi jelentésekben említett helyeken kívül védekeznek siroknál, vecsesnél, adonyban, jászvásáron, törtelen, főton, a dunántúli sok vizfolyás menti községében és főleg a tarna, a zagyva, atápió-hajta környékén. / mti/

10.50/Lm

-20-

le

bb.30. a pécsi hőerőmű határidő előtt érkeznek a gépi berendezések a szovjetunióból
vid te/cski

1963.március 12.

a pécsi hőerőmű száz megawattos egységgel bővül. az egymilliárd forint értékű beruházást tavaly kezdték meg és jelenleg már 14 vállalat 700 dolgozója szorgoskodik a hatalmas ipartelepen.

a munka elsősorban az építőket szorítja, mert a tavalyi 70 milliós és az idei 94.5 millió forint értékű beruházásnak a fele építészeti jellegű. a többemelet magas, impozáns főépülethez újabb hatalmas üzemszt emelnek s így a csarnok térfogata megközelíti majd a félmillió köbmétert.

az eredeti tervek szerint ez év augusztus 20.-ra kellett volna területet biztosítani a szerelőknak. nemrégiben azonban hír érkezett a szovjetunióból, hogy az erőmű egyes főbb berendezéseit - elsősorban a kazánokat - negyedévvél a határidő előtt szállítják. mintegy 30 vagonnyi gép már meg is érkezett a szovjetunióból. a magyar hajó és daru gyár pécsi kirendeltségének dolgozói, valamint a villamosszerelést végző vertesz munkásai vállalták, hogy a szovjetunióból érkezett husztonnás daru szerelését az eredetileg tervezett május 1.-i határidő helyett április 4.-re befejezik. ugyancsak megrövidítik az után a soronkövetkező harminctonnás daru szerelésének idejét is. ezzel jelentősen megkönnyítik az újabb gépi szállományok kirakását, a gépek mozgását. a 26-os építőipari vállalat szakemberei is vizsgálják és készítik a terveket, milyen műszaki és munkaszervezési módokkal tudják az építészeti munkák idejét csökkenteni, hogy a szovjet kazánok szerelését a nyár elején megkezdhessek. /mti/

--

bb.33. időjárásjelentés

1963.március 12.

gg/cs

a meteorológiai intézet jelenti március 12-én, kedden 13 órakor:

az enyhe légtömegek tovább folytatják kelet-észak-kelet felé tartó lassu előnyomulásukat. a szovjetunió és a skandináv államok területén okoznak sok helyen havzást és fokozatos enyhülést. európa többi részén tovább tart az általában enyhe, felhős, többfelé szeles, esős időjárás.
/ folyt.köv/

le

13.40/Lm

- 21 -

bb.33./időjárás..... qfolyt/cs

hazánkban tegnap erősen párás, felhős, a déli órákig sokfelé ködös volt az idő és a keleti megyékben hajnalban kisebb esők voltak. az esti órákban az ország déli részén kezdett esni az eső, majd az éjszaka folyamán az esőzés kiterjedt az egész ország területére. a csapadék mennyisége ma reggelig általában 2-5 milliméter volt. a tegnapi nap folyamán a nap az északkeleti megyékben 1-2, máshol 5-8 órán át sütött. a hőmérséklet napközben északkeleten 5-7, az ország többi részén 8-14 fokig emelkedett, ma hajnalban 0- plusz 5 fokig süllyedt. gyenge talajmenti fagy csak az északkeleti részeken volt. ma délelőtt az esőzés az ország nagyrészen fokozatosan megszűnt és a felhőzet felszakadozott.

budapesten tegnap a hőmérséklet napi középértéke 6.8 fok volt, a sokévi átlagnál 2.3 fokkal magasabb, ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 9 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 749 milliméter, mérsékeltén süllyedő irányzatú.

várható időjárás szerda estig: felhőátvonulások, az ország nagyrészen újabb esők, néhány helyen zivatar. ma élénk délnyugati, holnap megersődő és nyugatira, északnyugatra forduló szél. a nappali felmelegedés az ország déli felében mérséklődik, északon nem változik.

várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 3-6, legmagasabb nappali hőmérséklet holnap 10-13 fok között.

a duna vizállása kedden délelőtt 11 órakor budapestnél 221 centiméter./mti/

..-

bb.34. kedd éli jelentés: a kerepesi ut és a reményi utca közötti szakaszon a rákospatak kilépett medréből, 92 családot kilakoltattak, nem sikerült megfékezni a simongáti utcán a szilas patakot

i hbj/ gg cs ki

1963.március 12.

a xiv. kerületben a rákospatak mentén keddre virradó éjjel nagyobbarányú gát-erősítéseket hajtottak végre, homokzsákokkal magasították a gát-koronát. délelőtt azonban tovább gyorsult az olvadás és a számítottnál is több víz zudult a patakba, a gátak a nagymennyiségben hömpölygő vizet már nem tudták medrében tartani. a rákospatak a kerepesi ut-reményi utca szakaszon kilépett medréből és lakott területet öntött el. 92 család kilakoltatása vált szükségessé. a kilakoltatott családok részben rokonoknál, ismerősöknél találtak ideiglenes otthonra, részben pedig a külső egressy uti iskolában helyezték el őket. a következő órákban elsősorban a mogyoródi ut, bonyhádi utcai szakaszon erősítik a gátakat és a hidak épségéért folyik a küzdelem.

a szilas patak megfékezését úgy tervezték, hogy a patak felső szakaszán cinkotán a simongáti utcán terelőgáttal lezárják a medret, s a vizet árterületre irányítják. ez a megoldás azonban csak ideig-óráig vált be, a terelőgát a nagy nyomásnak nem tudott ellenállni és 11 óra körül a víz cinkota irányából rákosszentmihály felé zudult. áprádföldön mintegy harminc házat vett körül. most újabb megoldással a hermina uton igyekeznek ártérre vezetni a szilas patak vizét./ mti /

14. 10cs

-22-

le

ö vid sb/tr-lm ki

1963. március 12.

borsod és heves megyében sok munkát adott az árvédelmi szervezetnek a hétfőről keddre virradó éjszaka. a fokozódó meleg és az olvadás hatására több patak kilépett medréből és kisebb-nagyobb károkat okozott a lakott területeken is. a legsúlyosabb a helyzet a heves megyei ecséd község határában, ahol már napok óta védekeznek a külszíni szénbányát fenyegető víz ellen. több mint háromezer homokzsákkal erősítették meg a bányát védő gátakat és árapasztó csatornát építettek a víz elvezetésére. a folyóvá duzzadt ágói-patak azonban hétfőn este átszakította az egyik védőgátat, s rövid idő alatt mintegy 700 ezer köbméter víz zudult a bányába. a vízügyi szakemberek és a külszíni bánya vezetői számítottak a veszélyre, ezért a drága berendezéseket már korábban biztonságba helyezték. tekintettel arra, hogy nagymennyiségű vizet fogadott be a külszíni fejtés, az ágói patak alsóbb szakaszain enyhült az árvízveszély.

ózdton a megáradt hangony patak kilépett medréből, s a tanácsköztársaság és a vasút utcában, valamint a somogyi béla lakótelepen több mint 100 házat öntött el. a munkásörök és az ózdi kohászati üzemek dolgozóiból alakult brigádok azonnal megkezdtek a mentést és néhány óra alatt 22 családot költöztettek biztonságosabb helyre. sátoraljaujhelyen veszélybe került a városi vízmű, mert jégdugó torlaszolta el a ronyva patakot. a környékbeli kőbányák robbantó mesterei vállalták a torlasz eltávolítását. munkájuk eredményes volt, mert a jégdugó felrobbantásával szabad utat engedtek a patak vízének, s megmentették az előntéstől a vízművet.

sok belviz gyült össze pusztaszabolcs észak-nyugati részén. a keddre virradó éjszaka így a község ujtelepén mintegy 120 lakóházat kellett kiüríteni. a lakosság, az állami gazdaság és a dunaujvárosi tűzoltóság a vízügyi szakemberek irányításával dolgoznak a víz elvezetésén. a vasúti töltés alatti átereszt jégdugóját eltávolítva, valamint egy régebbi töltés átvágásával, utat nyitottak a belviznek a duna felé. a víz megrongálta a telefonvonalakat, s kedden megszakaszt a telefonösszeköttetés.

gondokat okozott a víz síófokon is. a síó-csatorna torkolatánál a víz 45 házat előntött. a katonaság és a lakosság segítségével sikerült biztonságba helyezni a bajbajutott családokat. homokzsákokból nyulgátat emelnek és árkot ásnak, hogy a síóba vezessék a vizet./mti/

14.25/lm

-23-

le

bb.36. termelészövetkezeti fiatalok jutalomkirándulása cseh-szlovákiába

vid j /cs ká

1963. március 12.

kedden délután 31 körös-vidéki termelészövetkezeti fiatal indult ötnapos csehszlovákiai kirándulásra. a békési fiatalok a legtöbb időtartágában töltik, megismerkednek a száz tornyu város nevezetességeivel. az érdekesnek ígérkező kirándulás a jó munka jutalma. /mti/

-. -

bb 37. a máv közleménye

k nbj/lm ki

1963. március 12.

a máv vezérigazgatósága közli, hogy március 19-től április 30-ig, hétköznaponként pályaeépítési munkálatok miatt, a székesfehérvár-tapolcai vonalon polgárdi és balatonakarattya között a hivatalos menetrendkönyvben meghirdetett 1137, 1134, 1115/és 1135-ös számú személyvonatok forgalmát átszállással, autóbuszjáratokkal oldják meg. bővebb felvilágosítást az állomások adnak. /mti/

-. -

bb 38. a magyar bányászok távirata sztrájkoló francia szaktársaiknak

i szf/tr/m/ki

1963. március 12.

mint ismeretes, a bányaiipari dolgozók szakszervezetének 18. kongresszusa vasárnapi záróülésén elhatározta, hogy táviratban biztosítja együttérzéséről a sztrájkoló francia bányászokat. a határozat értelmében kedden a következő táviratot küldték párizsba a francia bányász szakszervezetnek:

„a magyar bányaiipari dolgozók szakszervezete 18. kongresszusának küldöttjei valamennyi magyar bányász nevében mély együttérzésüket fejezik ki a francia bányász-dolgozók elszánt, töretlenül következetes harca iránt. szilárd meggyőződésünk, hogy francia testvéreink harca teljesen igazságos és jogos. szakszervezetünk 18. kongresszusa és valamennyi magyar bányász szolidáris francia testvéreivel. jelenlegi sztrájkjukhoz, élet- és munkakörülményeik javításáért folytatott igazságos harcukhoz sok sikert, jó egészséget és jó szerencsét kíván a magyar bányaiipari dolgozók szakszervezetének 18. kongresszusa,„. /mti/

-. -

15.47/a

- 24 -

PK

bb 39. felsőoktatási intézmények jogi képviselőinek tanácskozása szegeden

vid/tné/m/sr

1963. március 12.

kedden szegeden befejeződött a szegedi józsef attila tudományegyetem, a budapesti és a pécsi tudományegyetemek állam és jogtudományi karai képviselőinek közös tanácskozása, amelyen a jogi felsőoktatási reform kérdéseit vitatták meg. /mti/

-. -

bb 40. japán professzor szegeden

vid/tné/m/sr

1963. március 12.

dr. rinta shimose a tokiói egyetem alkalmazott kémiai tanszékének professzora a szegedi józsef attila tudományegyetem vendégeként egyhónapos tanulmányuttra kedden szegedre érkezett. a japán professzor a szegedi egyetem alkalmazott kémiai tanszékének munkájával ismerkedik, s előadásokat tart a kémikusok helyi egyesületében, valamint az egyetem természettudományi karán. /mti/

-. -

bb 41. eltemették tolna megye legöregebb asszonyát

vid/tné/m/sr

1963. március 12.

kedden délután nagy részvétellel temették el szekszárdon tolna megye legöregebb asszonyát a 102 éves özvegy taksonyi jánosné. temetésén ott volt a nagyszámu rokonság, közte hét középiskolás dédunokája. /mti/

-. -

16.20/a

- 25 -

PK

bb 44. vizsgázik az ördögvér, a jászvér és a bikavér 2. - megkezdődött az új szőlő-fajtajelöltek borainak központi bírálata

t ie vm ká

1963. március 12.

a mezőgazdasági minősítő intézetben kedden megkezdték az új szőlő-fajtajelöltek borainak ideiglenes központi bírálatait. az utóbbi években erősen fellendült szőlőnemesítésnek mintegy ötven termékét értékelik most. a nemesítés fő célja: a szőlők termőképességének fokozása, a jelenlegi minőség megtartása mellett. ez a követelmény egybevág a nemzetközi „bor-izlés”, alakulásával is, mert a könnyű, alacsony alkoholtartalmú italok mind jobban kiszorítják a nehéz, testes borokat. az új szőlő-fajtajelöltek termőképességét még nem lehet pontosan megállapítani, mert csak kevés tőke van belőlük; egyelőre a bor íze, színe, illata alapján azt vizsgálják: minőségi szempontból melyikkel érdemes tovább foglalkozni. a „vizsgán”, sok jelölt nemcsak elérte, hanem egyes tulajdonságaival felül is múlta az összehasonlítási alapként szereplő közismert, bevált borfajtákat.

a homoki fehérborok közül - amelyeknek nagyrésze kocsis pálnemesítése - sok tűnik ki kellemes muskotályos aromájával. az új vörösborok legfőbb értéke a szép csillogó vérpirosas szín; a francia fajták keresztezésével előállított „ördögvér”, és „jászvér”, a nevét is ennek köszönheti. egészen új vörösbor-fajtának ígérkezik a bikavér 2. a közkedvelt egri bikavér ugyanis nem szőlőfajta, hanem csak kereskedelmi elnevezése különböző vörösborok meghatározott arányú keverékének. egy nemesítő a kadarka-szőlőt több más vörösbor-szőlő virágporának keverékével termékenyítette meg, s ezzel olyan fajtát nemesített, amely már közvetlenül bikavért „terem”,.

a minősítő intézet bírálatain sok változat szerepelt legnépszerűbb és legértékesebb fajtáinkból: a furmintból, az olaszrizlingből és a hárslevelűből. ezeket a változatokat ugynevezett klónszelekcióval állították elő: kiválasztották és elszaporították a fajták legbővebben termő, legjobb minőséget adó egyedeit. ha elterjednek a köztermesztésben, több jut majd az asztalra s a külföldi piacokra a márkás magyar borokból./mti/

16.30/a

- 26 -

Handwritten signature

bb 45. nyitják a szőlőt - metszik a gyümölcsfákat

vid/ö./kz/m/ká

1963. március 12.

mezőgazdasági üzemünk munkaerőjének a zömét ezekben a napokban még a gyors felmelegedést és olvadást követő belvizek elleni védekezés köti le. szabolcs-szatmár megyében már e hét elejére eltűntek a tél nyomai, sehol se borítja hó a földeket. a megyében működő 8 vizgazdálkodási társulás és a szövetkezeti gazdaságok összefogásának eredményeként a belvizek csak helyenként léptek fel. időben gondoskodtak az együttesen mintegy 300 kilométer hosszúságú csatornahálózat megtisztításáról, s szükséghez mérten sok új csatornát is készítettek. a belvizeket több helyütt völgykattanakba vezették, itt tárolják, s majd a nyáron öntözésre használják fel. a dunántúli somogy megyében már hetekkel ezelőtt ugynevezett készenléti brigádokat szerveztek. ezeket most ott vetik be, ahol az összefolyó hólemez mezőgazdaságilag művelt területeket, elsősorban gabonátáblákat veszélyeztet. heves megyében egyes területeken 15-20 centiméter vastagságú vízréteg borítja a szántóföldeket. tarnaszentmiklós község határában, ahol mintegy 500 hold került víz alá, több mint 100 szövetkezeti gazdaság dolgozik napok óta a víz elvezetésén. csongrádban - ujszentiván és tiszasziget térségében - küzdenek a csatornákból kilépett víz visszaszorításán. mindenütt először a gabonátáblákat igyekeznek mentesíteni a víztől. a rétek, legelők kevésbé sínylik meg az elöntést, sőt egyes esetekben - ha nem túl magas a víz - javítólag is hat rájuk.

a határ víztelenítéséért folytatott küzdelemmel egyidőben mind többen kapcsolódnak be az időszerű munkákba. kecskemét környékén benépesültek a szőlőskertek, megkezdték a szőlők nyitását. a lakiteleki szikra és az orgoványi szállai termelőszövetkezetben ugyanekkor hozzáfogtak a kajszibarackfák rügyfakadás előtti permetyezéséhez is.

hasonló munkákról érkezett jelentés szabolcs-szatmár, heves és baranya megyéből. szabolcs-szatmár megye állami gazdaságai-ban kedden már ezerkétszázan dolgoztak a gyümölcsfák tavaszi törzsápolásán és metszésén. népes csoportok dolgoztak a termelőszövetkezetek almáskertjeiben is. március 20-ig mind az állami, mind pedig a szövetkezeti gazdaságokban be akarják fejezni a gyümölcsösök első tavaszi ápolását. 3 millió fáról távolítják el addig az elparásodott kéregrészeket, illetve a fertőzött galyakat. /folyt.köv./

16.40/a

- 27 -

Handwritten signature

bb 45. /nyitják a ... 1. folyt./ m

hevesben, a mátra alján, metszik a szőlőket, az erős, tartós hideg következtében sok vesző fagyást szenvedett. Ilyen körülmények között az idén különösen nagy gondossággal kell végezni ezt az egyébként is alapos hozzáértést igénylő munkát. A vidék egyik híres szőlőtermelő közös gazdaságában abasáron - az oltványkészítés is megindult, csak ebben az egy szövetkezetben kereken 8 millió oltványt állítanak elő az idei tavaszon.

baranyában új módszerrel - kertvédelmi társulások szervezésével - oldják meg az idén a házikerti és szórványgyümölcsösök védelmét. már eddig mintegy 60 ilyen, esetenként több falu lakosságát is összefogó társulás jött létre, s szerte a megyében megkezdődött ez a más években meglehetősen elhanyagolt munka. mindennél időben fogtak hozzá a kertek tavaszi nagytakarításához: tisztogatják, nyesik a fákat, a társulások által szervezett fatisztogatási napoknak az a célja, hogy egy-egy faluban ugyanabban az időben végezzék el a gyümölcsfák ápolását. március második felében, hasonló elgondolás szerint, permetezési napok kezdődnek, amikor permetező brigádok járnak majd kertről-kertre. /mtl/

...-

bb 43. információs irodával, árubemutatóval vesz részt külkereskedelmünk az utrechti vásáron

i sz/tr/m/ki

1963. március 12.

e héten zajlik utrechtben a tavaszi nemzetközi vásár, amely nemcsak a holland nagykereskedők találkozója, hanem jelentős nemzetközi forgalmat is lebonyolít. a magyar külkereskedelem ezen a vásáron árubemutatóval egybekötött információs irodát rendezett be. kilenc külkereskedelmi vállalatunk, köztük a transelektro, a chemolimpe, az artex mutatja be néhány exportcikkét, például a hollandiában is kedvelt herendi porcelánokat, élelmiszereket, konzerveket, kávéfőző eszpresszó gépeket, kötöttáru, rádiót, televíziót, vegyszert és forte márkájú fotóanyagot. a magyar kereskedelmi kamarához kedden érkezett értesülések szerint már a vásár első napján, hétfőn is élénk volt az üzleti érdeklődés. a hollandok többek között eszpresszógépek és élelmiszerek vásárlásáról tárgyaltak a magyar külkereskedelmi vállalatok képviselőivel. /mtl/

...-

16,50/m

- 28 -

bb 46. fock jendő a győr megyei termelészövetkezeti vezetők tanácskozásán

vid j vm ká

1963. március 12.

kedden győrött tanácskozásra gyűltek össze a megye termelészövetkezeteinek elnökei, mezőgazdászai, a párt és tanácsi szervek vezető munkatársai, kutató intézetek és más mezőgazdasági szervek képviselői, hogy megvitassák a termelészövetkezetek 1962. évi gazdasági eredményeit. a tanácskozáson megjelent és felszólalt fock jendő, az mszmp politikai bizottságának tagja, a minisztertanács elnök helyettese, k.papp józsef, a megyei pártbizottság titkára beszámolójában megállapította, hogy a megye termelészövetkezeti eredményesen zárták az elmúlt gazdasági évet. az előjelek pedig nem erre mutattak. az ötéves tapasztalat, az egyre szilárduló munkafegyelem azonban urrá lett a nehézségeken. végeredményben kenyérgabonából 13.2 métermázsát takarítottak be a közös gazdaságok holdanként, jóval többet a tervezettnél, s más növényfélések termés hozama is elérte vagy megközelítette a tervezettet.

az állattenyésztés helyzetéről szólva megállapította az előadó, hogy bár a megye messze túlteljesítette sertés-, szarvasmarha- és baromfi felvásárlási tervét, mégis ezen a téren akad a legtöbb tennivaló. különösen a szarvasmarha-tenyésztés helyzetén kell rövid időn belül változtatni. a tehénállomány egy év alatt nemcsak a háztáji gazdaságokban csökkent, hanem a közösben is. a szalastakarmány vetésterületének növelésére, a hozamok emelésére van szükség. a közös állománnyal együtt megnyugtatóan rendezni kell a háztáji állomány szalastakarmánnyal való ellátását is.

a zárszámadási összesítés szerint a megye termelészövetkezeteiben 1962-ben erősödtek a gazdasági alapok, jelentősen emelkedett a tagok közösből származó jövedelme. egy év alatt 229 millió forinttal növekedett a közös vagyon értéke. az előirányozottnál 4 százalékkal többet fordítottak a tsz-ek saját erejükből beruházásokra. a tagoknak a közösből származó jövedelme 14 százalékkal multa felül az 1961.évi részesedést. mérlegghiánnyal egyetlen szövetkezet sem zárt a megyében. /mtl/

..-

16.55/a

- 29 -

bb 49. az iasi operaház vendégművészei debrecenben

vid/fm/tné/m/fm

1963. március 12.

debrecen romániai testvérvárosából, Iasiból négytagú művész-küldöttség érkezett hazánkba, annak a látogatásnak a viszonzásaként, amelyet a debreceni csokonai színház művészei tettek a múlt év őszén Iasiban. a román vendégművészek két alkalommal fellépnek debrecenben. március 14-én a Carmen-ben, 16-án pedig a Faust-ban szerepelnek. a küldöttség tagja Radu Bottez Karnagy is, aki 16-án debreceni mív filharmónikus zenekart vezényli a Faust előadásán.

a két színház művészeinek debreceni találkozásán megbeszéléseket folytatnak a további együttműködésről, elsősorban rendezők és karmesterek cseréjéről. /mti/

bb 42. kerámiakiállítás nyílt nyíregyházán

vid/tné/m/sr

1963. március 12.

kerámiakiállítás nyílt kedden nyíregyházán. a bemutatott tárgyak zöme az iparművészeti vállalat saját üzemében készült. az alkotásokat Kiss-Róoz Ilona munkácsy-díjas, Gorka Géza érdemes művész, Garányi József, a prágai nemzetközi kiállításon aranyérmert nyert iparművész tervezte. az olcsó, esztétikailag mégis szép és vonzó kerámiákat - köztük dohányzó és moka készleteket, dísztalakat, virágcserepeket, asztali lámpákat, vázákat - tetszéssel fogadták a látogatók. /mti/

bb 48. nyugatnémet légitársaság szakemberei érkeztek budapestre

1 kf/kf/m/ki

1963. március 12.

kedden a párizs-frankfurti Malév géppel budapestre érkezett a nyugatnémet légitársaság, a Deutsche Lufthansa a.g. több munkatársa. a nyugatnémet légitársaság szakemberei a Malév meghívására három napot töltenek a fővárosban, megismerkednek Budapest nevezetességeivel s az idegenforgalmi kapcsolatok szélesítése érdekében tárgyalnak az íbusz-szal, a fővárosi idegenforgalmi hivattal és a magyar légitársaság vállalatával. /mti/

bb 53. magyar fotóművész kettős sikere

gk/m/sr

1963. március 12.

az Ernst muzeumban megnyílt fotókiállítás Friedmann Endre, Szerlem című sorozatával, aranyérmert nyert. ugyanezzel a képsorral a fiatal fotóművész elnyerte a kölni fotókina nemzetközi kiállítás első díját. /mti/

- 30 -

17.05/a

bb 47. kiállítás az 1848-as - 1849-es magyar szabadságharc emlékére

1 lv/tm vm sr

1963. március 12.

a magyar nemzeti muzeumban kedden a sajtó képviselőinek bemutatták az 1848-1849-es magyar szabadságharc évfordulójának tiszteletére rendezett kiállítást. a kiállításon első ízben mutatják be a forradalom kiemelkedő alakjainak, a szabadságharc hőseinek és vértanúinak, valamint a sorsdöntő eseményeknek kiemelkedő emlékeit.

a kiállított tárgyak között látható Széchenyi István kardja, pisztolya, fuvolája, valamint az a díszes ezüst vakolókanál, amelyet a Lánchíd alapkövetésénél használt, Batthyány Lajosnak, az első magyar felelős kormány miniszterelnökének kivégzéskor viselt mellénye. ugyancsak láthatók azok a piros bársony huzattal bevont karosszékek, amelyeket az első magyar kormány tagjai 1848-ban használtak.

Kossuth Lajos személyes használati tárgyai közül kiállították pecsétnyomóit, fegyvereit, köztük az Amerikában tett útja alkalmából ajándékba kapott Washington-kardot, íróasztalát és látcsövét.

a kiállítási tárgyak jelentős részét a szabadságharc katonái emlékei képezik. közülük is kiemelkedik két honvédszászló, amelyet a bejárattal szemben helyeztek el. Bem József kardja mellett a lengyel légió jelvénye utal arra, hogy 1848-ban Európa népei együttérztek a magyarokkal, s támogatták a magyarság szabadságharcát. Görgey Arthur kardja mellett ott van az a tintatartó is, amelyet a világsíri fegyvertételnél használtak.

igen értékesek a Petőfi Sándor alakjához fűződő emléktárgyak is. a falra függesztve látható a költőnek Orlai Petrics Soma által festett arcképe. két vitrinben helyezve Petőfi és Szendrey Júlia ruhái, valamint a költő kardja. Táncsics Mihály emléktárgyai közül kardját, sétabotját és tintatartóját állították ki.

a kiállításon számos írásos dokumentációt is láthat a közönség. bemutatják többek között a szabadsajtó első termékeit, a nemzeti dal nyomtatott szövegét, a 12 pontot és a függetlenségi nyilatkozatot. /mti/

17.20/a

- 31 -

MMO

bb 50. nagyszabású eseménysorozat kezdődik májusban a leszerelésért - júniusban ül össze a magyar békeharcosok hatodik kongresszusa - elfogadták az országos béketanács idei munkaprogramját - ülést tartott az obt elnöksége

t zs-di/gk vm sr

1963. március 12.

kedden a hazafias népfront országos tanácsának székházában kibővített ülést tartott az országos béketanács elnöksége, az ülésen résztvett római sándor, az mszmp politikai bizottságának tagja, az mszbt elnöke, dr. ortutay gyula, a hazafias népfront országos tanácsának főtitkára, a társadalmi és tömegszervezetek számos képviselője, a magyar békemozgalom sok kiemelkedő egyénisége, meghívottként ott voltak a tanácskozáson a megyei népfront-bizottságok elnökei, illetve titkárai. résztvett az elnökség ülésén yves choliere, a nemzetközi békeintézet titkára és heinz altschul, az osztrák béketanács titkára is.

szakasits árpád, a béke-világtanács irodájának tagja, az országos béketanács elnöke üdvözölte a megjelenteket, majd beszámolt a béke-világtanács elnökségének legutóbbi malmői tanácskozásáról.

- eredményes, gyümölcsöző volt a nemzetközi békemozgalom vezetőinek összejövetele, amelyen megvitattuk a világ békemozgalmának legsürgetőbb tennivalóit, összegeztük az elmúlt hónapok munkájának tapasztalatait, s meghatároztuk a következő időszak ránk háruló feladatait. ott voltak a tanácskozáson ázsia, afrika, latin-amerika és európa békemozgalmának kiemelkedő egyéniségei, az elnökség tagjain kívül sok meghívott vendég is. alkotó véleménycsere zajlott, s örömmel számolhatok be, hogy jóllehet a legkülönbözőbb világnézetű és szemléletű személyiségek ültek a tárgyalóasztalnál, lényegében egyhangú döntések születtek.

szakasits árpád ezután beszámolt a malmői tanácskozás legfontosabb határozatairól, döntéseiről. mint mondotta, a béke-világtanács elnöksége világot átfogó akciót hirdet ez év tavaszára az általános és teljes leszerelésért, a fegyverek nélküli világ megteremtéséért. az akció keretében a béke minden őszinte és becsületos hívének összefogására számítanak, s az előkészületekből ítélve a hagyományos husvét-i demonstrációktól június elejéig tömeggyűlések, összejövetelek, béketüntetések ezreinek milliói juttatják kifejezésre békeakarataikat, s tiltakozásukat a fegyverkezési verseny fokozása, a nukleáris kísérletek folytatása ellen. az akciót júniusban a béke-világtanács teljes ülése zárja.

a malmői összejövetelen számos más jelentős határozat is született; egyebek között úgy döntöttek, hogy joliot-curie halálának ötödik évfordulója alkalmából világszerte megemlékezéseket tartanak.
/folyt.köv./

17.30/a

- 32 -

/bb 50. nagyszabású.....1.folyt./vm

a bvt elnöksége határozatában emelte fel szavát az iraki hazafiak bebörtönzése, üldözése, kivégzése ellen. szakasits árpád javaslatára az országos béketanács elnökségi ülésének részvevői egyperces néma felállással adóztak a meggyilkolt iraki hazafiak emlékének.

ezután yves choliere, a nemzetközi békeintézet titkára tolmácsolta az ülés részvevőinek a különböző országok békeharcosainak és személy szerint j.b.bernal professzornak, a béke-világtanács elnökének üdvözlését. elmondta, hogy a nyugati országokban a társadalom minden rétegében egyre erősebb, mind sürgetőbb a követelés: vessenek véget az esztelen fegyverkezésnek.

- elmondhatom, hogy ma már franciaország a német szövetségi köztársaság, anglia és a többi nyugati ország egyszerű kisebberrel felismerték, hogy nemcsak szükséges az általános és teljes leszerelés végrehajtása, hanem lehetséges is. e meggyőződés hozta közös táborba a hívőket és az ateistákat, a szocialistákat és a radikálisokat, a különböző szakszervezeti mozgalmakhoz tartozó munkásokat, vagy - hogy még szemléletesebb példát hozzak - franciaországban a falusi papokat és tanítókat.

- a békeharcnak tehát mind nagyobb tömegek válnak aktív tényezőivé, s már ezekben a hetekben egész sor jelét láthatjuk, hogy rendre megvalósulnak a malmői tanácskozás határozatai. örömmel üdvözöljük a magyar békeharcosok elhatározását is, hogy csatlakoznak a leszerelésért kibontakozó tavaszi akciókhoz, amelyek minden biznnyal a béke erőinek hatalmas, impozáns offenzívájává egyesülnek majd.

dezséry lászló, az országos béketanács főtitkára a nemzetközi és a magyar békemozgalom helyzetéről terjesztett elő beszámolót. szólt arról, hogy a tavalyi moszkvai leszerelési és béke-világtanács kongresszus és az azt követő hónapok bebizonyították: a legkülönbözőbb békemozgalmakat közös asztalhoz lehet ültetni s kölcsönös jóakarattal és kompromisszummal lehetséges az együttműködés.

- akadnak azonban egyesek, akik megpróbálják a béke-világmozgalomba becsempészni a hidegháborút. az egységbontó törekvések mindeddig kudarcot vallottak. a népek éberek és politikai különbözőségtől függetlenül azt az alapvető nagy kérdést tartják számon, hogy háború lesz-e vagy béke. a magyar békemozgalom a súlyos pillanatokban is osztozott a nemzetközi békemozgalom gondjaiban, megvívta harcát a különböző nézetekkel, s hiven tükrözte népünk politikai egységét.

/folyt.köv./

17.57/a

- 33 -

KK

bb 50. /nagyszabásu ... 2. folyt./ m

az elmúlt hónapokban megerősödtek nemzetközi kapcsolataink. eredményes tevékenységet fejtett ki tudományos bizottságunk, széleskörűvé és általánossá váltak barátságai rendezvényeink. a békevilágtanács elnökségének kezdeményezésére a múlt évben megemlékeztünk az egyetemes emberi kultúra 14 kimagasló személyiségének jubileumáról. eredményes munkát, értékes tevékenységet fejtettek ki a római katolikus és protestáns lelkesítők békebizottságai, amelyeknek beszámolóin, összejövetelein mintegy négyezer katolikus, protestáns és más felekezeti pap vett részt. a béke mellett elmélyült papi állásfoglalást az is bizonyítja, hogy a magyarországi római katolikus egyház vezetői a második vatikáni zsinaton is szót emeltek a leszerelés, a békés együttélés, s az atomfegyverek eltávolítása mellett. örömmel számolhatok be arról is, hogy megtaláltuk helyünket a népfrontmozgalomban, s mind gyümölcsözőbb együttműködés bontakozik ki az országos béketanács, a Kisz, a nőtanács, a tit, a magyar-szovjet baráti társaság, a szakszervezetek között. a közös munkálkodás eredményeit híven tükrözi néhány beszédes számadat is: a külföldi országok népei életének megismerését szolgáló összejöveteleinken óvatossági számítások szerint is tavaly több mint 150 ezer ember vett részt. ezen kívül külföldön járt hazánkfiak mintegy kétezer élménybeszámolót tartottak, s hallgatóik száma elérte a 400 ezret.

dezséry lászló ezután ismertette a magyar békemozgalom 1963. évi terveit, beszámolóját véleménycsere követte, amelyben felszólalt dr. péta lászló, a budapesti népfront-bizottság alelnöke, dr. bodóczy lászló, a bács megyei népfront-bizottság elnöke, kapitány iajos, a magyar eszperantisták szövetségének főtitkára, sümei jános, a szécsényi rákóczi termelők-szövetkezet elnöke és heinz altschul, az osztrák béketanács titkára. osztrák vendégünk köszöntötte a magyar békemozgalom képviselőit és állást foglalt az osztrák-magyar kapcsolatok további erősítése mellett. hangsúlyozta, hogy az osztrák békeharcosok magyarországi látogatásai, - tavaly csupán az országos béketanács vendégeként kétszázán jártak nálunk - s a több ezer osztrák turista személyes élményei is jelentősen hozzájárultak, hogy megismerjük magyarországról az igazságot.

az ülés résztvevői ezután egyhangulag elfogadták az országos béketanács 1963. évi munkaprogramját. az idei esztendő bővelkedik eseményekben, békemegmozdulásokban és demonstrációkban. a tavaszi leszerelési akció például május 9-én, a második világháború befejezésének évfordulójával veszi kezdetét. ezen a napon szegeden, győrött, zalaegerszegen, székesfehérvárott, budapesten, békéscsabán, kecskeméten, nyíregyházán, sátoraljaujhelyen, és salgótarjánban béke-nagygyűléseket tartanak. /folyt.köv./

18.15/a

- 34 -

bb 50. /nagyszabásu ... 3. folyt./ m

az ország minden megyéjében járási béketalálkozókat és falusi békegyűléseket hívnak össze. debrecenben, miskolcon, szegeden és pécsen tudományos konferenciákat rendeznek, amelyeken megtárgyalják az atomenergia békés felhasználásának problémáit, európa biztonságának kérdését és a gazdaságilag gyengén fejlett országok felemelkedésének lehetőségeit. az országos béketanács a magyar békemozgalom másfél évtizedes fennállásának alkalmából májusban ünnepi ülést tart, amelyre meghívja azokat az aktivistákat, akik megindulása óta tevékeny részesei a békemozgalomnak.

- demonstrálni kívánjuk - hangzik a program, - hogy a magyar nép hisz az általános és teljes leszerelés realitásában, helyesli a békés egymásmellettélés politikáját, a szocialista tábor béketörekvéseit és elítéli az imperializmus háborús és haladásellenes mesterkedéseit.

a nagyszabásúnak ígérkező tavaszi eseménysorozat június elején zárul. mint az országos béketanács elnökségének keddi ülésén elhatározták, június 14-én budapesten összeül a 6. magyar békekongresszus összegezi az 1958 óta eltelt időszak eredményeit, tapasztalatait, s megszabja a magyar békemozgalom további feladatait. a kongresszus tanácskozásain foglalkozik majd az időszerű nemzetközi eseményekkel, s kifejezésre juttatja a magyar nép állásfoglalását a békés egymásmellettélés politikája, az általános és teljes leszerelés mellett. a kongresszus feladata lesz az is, hogy újjáélessze az országos béketanácsot, s újabb aktivistákat vonjon be a magyarországi békeharci munkájába, vezetésébe. a tanácskozásra meghívják a békevilágmozgalom és számos nemzeti békemozgalom képviselőit is.

az országos béketanács ülése szakasits árpád zárszavával ért véget. /mti/

...-

bb 60. egy kisdia a rákos-patakba fulladt

i bc/tm/m/sr

1963. március 12.

vitész ferenc 12 éves kisdia testvérével és barátjával a rákos-patak partján játszott. a játék tragikusan végződött, mert vitész ferenc megcsuszott és a szennyes áradatban elmerült. a rákos-patak a szerencsétlen gyermek holttestét elsodorta. /mti/

...-

18.22/a

- 35 -

bb 51. filmes esték a békés megyei cigánytelepeken

vid/fm/m/tné/fm

1963. március 12.

a tit békéscsabai klubjában kedden bizottság alakult, amelynek feladata a békés megyei cigányság körében végzendő ismeretterjesztő munka megszervezése lesz. a tit, a hazafias népfront, a megyei tanács, a megyei könyvtár, a közegészségügyi és járványügyi állomás képviselőiből álló bizottság elhatározta, hogy tavasszal harminc filmvetítéssel kísért ismeretterjesztő előadást rendeznek a cigánytelepüléseken. az előadások többek között a cigányság történetét, a társas együttélés szabályait, a munkavállalással kapcsolatos jogokat és kötelességeket, az egészséges táplálkozás és a tiszta környezet jelentőségét ismertetik.

a tavaszi tapasztalatok alapján ősszel további cigánytelepeken rendezik meg a filmes előadás-sorozatot. /mti/

...-

bb 52. mozgalom a „virágos és tiszta dunaujvárosért,,

vid/fm/tné/m/fm

1963. március 12.

széleskörű mozgalom megindítását határozták el kedden a dunaujvárosi tanács végrehajtóbizottságának első ülésén. hazánk felszabadításának 20. évfordulójára már az idén a lakosság közreműködésével számos intézkedést tesznek a „virágos és tiszta dunaujvárosért,, a hazafias népfront-bizottság - a lakóbizottságok útján felkéri majd a dunaujvárosi dolgozókat többek között a parkok és a játszóterek védelmére, tisztán tartására, bevonják a mozgalomba a tanulói ifjúságot is. a városgazdálkodási vállalat tervbe vette egyes utvonalak mosással való tisztítását. tavasszal hetvenezer, a nyáron pedig kétszáz ezer virágot, köztük négyezer rózsatövet ültetnek el a városban. a kiserdőben sétányokat alakítanak ki.

gondoskodnak arról, hogy a virágkereskedésben elegendő virágpalánta álljon a vásárlók rendelkezésére, illetve az erkélyek és ablakok díszítésére a virágos ládákat a vasmű „nyugodijas,, műhelyében hulladékból készítik. /mti/

...-

18.28/a

- 36 -

KK

bb 55. északnyugati frontbetörés vetette vissza a felmelegedést - megérkezett az első ideai égzengéses zivatar - felhőátvonulások: eső és napsütés váltakozik

1 cs/tm vm ká

1963. március 12.

a keddre virradó éjszaka érkezett az afrikai partokról hazánkba az első ideai szubtrópusi meleg hullám, ami már hétfőn erős felmelegedést okozott szerte a földközi és az adriai tenger partvidékein. olaszország szerte 16-18 az adriai partokon 20-22 fokig emelkedett a hőmérséklet, görögország és törökország számos vidékén ugyancsak 22 fokig melegedett fel a talajközeli légréteg. nálunk a hétfői középfőmérséklet 2.3 fokkal haladta túl az időszaknak megfelelő sokévi átlagot. a szubtrópusi áramlást azonban kedden délelőtt északnyugatról jött hideg frontbetörés keresztelte, ami - az idén először - nyári jellegű, égzengéses zivatarokat okozott. a szombathely-győr-pápa-nagykanizsa vonalán kezdődött zivatarok a koradélutáni órákban elérték a fővárost, majd délután az alföldre is áttértek. a zivatarokat viharos erejű szél, kiterjedt záporok kísérték. a tiszta középső szakaszának vidékét végigsöpörő zivatar és szélvihar különösen a zagyva és a tarna mentén zajló árvédelmi munkálatokat zavarta. az erős szélhőkésések nagy hullámokat keltettek a medréről kilépett patakok vizén, nehezítették a gáterősítési munkákat.

a hidegbetörés nyomában nagy hőmérsékleti különbség alakult ki, különösen az északnyugati és a déli megyék között. kedden délben a nyugati határvidéken plusz 5-6, s ferihegyen is csak plusz 8 fokot mértek, ugyanakkor pécsen és baján 17 fokot mutattak a hőmérők. a koradélutáni órákban az ország déli területeiről plusz 18 fokot jelentettek. a napi középfőmérséklet - az erős visszaesés ellenére kedden még elérte a normál-szintet.

a meteorológiai intézet központi előrejelző osztályán adott tájékoztatás szerint szerdán hajnalban országosan plusz 3-6, napközben plusz 10-13 fok körül lesz a hőmérséklet. újabb felhőátvonulásokra, kisebb esők és átmeneti napsütés sűrű váltakozására lehet számítani. /mti/

...-

18.32/a

- 37 -

KK

bb 61. időjárásjelentés

gg/m

1963. március 12.

a meteorológiai intézet jelenti március 12-én, kedden délután 18 órakor:

felhős idő

várható időjárás szerda estig: felhőátvonulások, több helyen eső, mérsékelt, helyenként élénk nyugati, észak-nyugati szél. a nappali felmelegedés az ország déli felében mérséklődik, északon nem változik.

várható legmagasabb nappali hőmérséklet szerdán: 10-13 fok között. /mti/

bb 56. a tiszta alsó szakaszán megindult a jég - negyvenötezer homokzsákot használtak fel a szilas és a rákospataknál - sokfelé rongálja az utakat és a vasuti pályákat a víz

ö sb-hbj-vid/gg/m/ki

1963. március 12.

a duna összefüggő jégtakarójának felső szélét lassanként tördeli, „harapdálja”, a víz. kedden rajkánál már a magyar folyószakasz jégpáncéljának koptatása is megkezdődött. rajkától a jugoszláviai vukovárig azonban, néhány kisebb megszakítástól eltekintve, összefüggő jégtakaró borítja a folyót, majd a vukovártól a romániai szilisztráig zajlik, illetve szabad a vízfelület. ezen a szakaszon enyhült a veszély azzal, hogy giurgiu mellől elvitte a víz a jégtorlaszt, de az alduna szilisztra és hirsova közötti szakaszán még töretlen a jégmező. a tiszta alsó szakaszán, szeged mellől megindult a jég és most már a jugoszláv határig megtisztult a víz felszíne.

a dunántúlon több halastavat jelentősen megduzzasztott a víz és áttörte a gátakat. veszprém megyében kiáradt a torna patak devecsernél és 30 ház került veszélybe. a pápai járás marcalmenti területe csaknem egész hosszában víz alá került. kilépett a medréről és zirc egyik utcáját elöntötte a cuha patak is.

/folyt.köv./

18.40/a

- 38 -

/bb 56. a tiszta.....1.folyt./vm

kedden a koradélutáni órákban a zala folyó andráshida, pókaszepek, zalaegerszeg és más helységek határában több épületet elöntött. heves megyében a megáradt tarna folyó sírok és kápolna között több helyen kilépett medréről. verpeléten van a legnagyobb veszély, ahol a községnek csaknem egyharmada víz alá került. a falu főutvonalát 60-70 centiméter mély víz borítja, s így a közúti forgalom is leállt.

a keddi délutáni csapadékos idő a szilas pataknál és a rákospataknál nehezítette a védekezést, a délutáni órákban tovább emelkedett a vízszint. a fővárosi árvízvédelmi szervezet az éjszakai munkákra új erőket mozgósított, hogy a kiöntéseket lokalizálhassák, másutt erősíthessék az alaposan megtépázott gátszakaszokat. a honvédség, a munkásőrség, a kisz, más társadalmi szervezetek és maga a lakosság is bekapcsolódott a védekezésbe. a védekezés arányaira jellemző, hogy 36 óra alatt 45.000 zsákot töltöttek meg homokkal és helyezték el a gátakon. s még így sem lehetett megakadályozni a víz átbukását a gátkoronán.

a máj tájékoztatása szerint kápolnásnyék környékén veszélyeztette a vasuti pályát legjobban a belvíz, egy rövid időre a forgalmat is le kellett állítani. a helyreállító osztagok gyorsan munkához láttak. győrszentivánon is ráfolyt a pályára a belvíz, sebességkorlátozásokat léptettek életbe. az országban nagyon sokfelé észleltek a vasuti pályákon átszivárgásokat, átfolyásokat, különösen a budapesti, a miskolci, a pécsi, a szombathelyi igazgatóság területén rongálja a pályákat a víz. állandóan vizsgálják a töltéseket, hogy szükség esetén azonnal intézkedhessenek. a kpm utügyi osztályának tájékoztatása szerint a dunántúlon, nógrádban és hevesben mintegy 25 utvonalon, rövidebb-hosszabb szakaszokon el kellett terelni a forgalmat. harminc-negyven helyen pedig 15-20-30 centiméter magasan borítja a betont és az aszfaltot a belvíz. a legjobban veszélyeztetett rész: veszprém megye északi és győr-sopron megye keleti fele. /mti/

19.05/a

- 39 -

Handwritten signature

Handwritten signature

bb 57. népfrent-delegáció utazott a bolgár hazafias arcvonal kongresszusára

1 di/gk vm sr

1963. március 12.

kedden mihályfi ernőnek, a magyar nemzet főszerkesztőjének, a hazafias népfrent országos tanácsa elnöksége tagjának vezetésével népfrent-delegáció utazott a bolgár hazafias arcvonal kongresszusára. a küldöttség bucsuztatásán megjelent dr. ortutay gyula, a hazafias népfrent országos tanácsának főtítkára, a hazafias népfrent több vezető munkatársa, a külügyminisztérium és a budapesti bolgár nagykövetség képviselője./mti/

- . -

bb 59. figyelmetlen várakozó a megállóban - megsebesítette a visszapillantó tükör

1 bc/gk vm sr

1963. március 12.

a blaha lujza téri autóbuszmegállóban horváth sándor 50 éves segédmunkás várakozás közben figyelmetlenül előrehajolt, s egy beálló 44-es autóbusz visszapillantó tükrétől az arcán megsérült. a semmelweis kórházban elsősegélyben részesítették.

budafokon, a dózsa györgy tér 22.számú ház előtt nagy györgyné 28 éves háztartásbeli vigyázatlanul lépett a járdáról az uttestre. az fc 47-76 rendszámú tehergépkocsi elütötte az aszszonyt, aki könnyebben megsérült.

pesterzsébeten, a vörösmarty utca és a munkásház utca kereszteződésénél egy 59-es autóbusz - kormány szerkezetének műszaki hibája miatt - elütötte gerbits sándor 16 éves segédmunkást. a flatalember könnyebb sérülést szenvedett.

deme dezsőné 63 éves háztartásbeli menetközben nem fogódzkodott megfelelően egy 31-es autóbuszban. a tizenhatodik kerületi csömöri ut és köztársaság utja torkolatánál a kocsiban elesett és könnyebben megsérült./mti/

- . -

19. 10/a

- 40 -

Ra

bb 62. újabb jelentések az elöntésekről - a zala folyó 70 kilométer hosszan kilépett a medréből - kiürítették a székesfehérvári kórházat

vid ö/ká/tm/m

1963. március 12.

a hirtelen olvadás következtében kedd délután több vízfolyás, patak szintje tovább emelkedett. a zala folyó kedd este mintegy 70 kilométer hosszúságban kilépett a medréből és lakóházakat, gazdasági épületeket veszélyeztetett. zalaegerszegen és néhány folyómenti községben több ház beomlott, emberéletben nem esett kár. zalaszentgrót és zalacsány között szünetel a vasutforgalom, a hólé a vasúti pályán ömlik át, másutt a vasutvonalak egyes szakaszain csak lépésben haladhatnak a vonatok.

veszprém megyében a torna patak mentén is tovább súlyosbodott a helyzet. az olvadó bakonyi hó állandóan emeli a vízszintet, úgy hogy a patak kedd délutánra már száz házat öntött el devecserben. az elárasztott területek lakóházaiból megkezdtek a kiköltöztetést. vízben áll somlóvásárhely nagy része is. gyalogosan már alig lehet közlekedni, a bajbajutott családokat szekerekkel, gépkocsikkal költöztetik át. kiöntött a torna ajkán, ajkarendeken, túskeváron, somlójenőn és kisberzsényben is.

székesfehérvárott az aszalvölgyi árokban hömpölygő és kiáradt víz körülvette a fejér megyei közkórházat, ahol megszűnt a vilnyvilágítás és a fűtési lehetőség. ezért elrendelték a kórház részleges kiürítését. kedden a mentőautók és a mávaut autóbuszok a súlyosabb betegeket a budapesti kórházakba szállították, a ki-vizsgálás alatt levő betegek pedig egyelőre hazatértek. az aszalvölgyi áradás egyébként az ugynevezett burtelepi továbbá az eötvös utcai, a bercsenyi utcai és az élmunkás utcai házakat is veszélyezteti. kedd estig erről a területről több mint 120 családot kellett átköltöztetni a művelődési otthonokba és az iskolák tornatermébe.

györszentiván községben a vasúti töltés között felgyülemlt belvíz árasztotta el a falu egy részét. a község délkeleti részén körülbelül 100 épület 30-40 centiméteres vízben áll, de a betonra alapozott, masszív házak összedőlésétől nem kell tartani. itt egyébként szerdára általános javulást várnak, mert sikerült a víz útját elterelni. /mti/

- . -

19. 15/a

- 41 -

Ra

bb 58. elutazott a magyar küldöttség a mar del plata-i filmfesztiválra

1963. március 12.

i di/gk vm sr

kedden elutazott a magyar küldöttség - révész györgy rendező és törőcsik mari színművész - a mar del plata-i filmfesztiválra. a világ filmművészeinek seregszemlájén az „angyalok földje”, című játékfilm és a „külváros 1962”, című rövidfilm képviseli hazánkat.
/mti/

- . -

bb 54. május 5-én és 12-én tartják a batsányi-ünnepségeket - az emlékbizottság ülése tapolcán

1963. március 12.

vid fm/tné vm fm

tapolcán, batsányi jános szülőhelyén kedden ülést tartott a költő születése 200. évfordulójának megünneplését előkészítő emlékbizottság. az ülésen elhatározták, hogy május 5-én és 12-én rendezik meg a batsányi-ünnepségeket. május 5-én országos ünnepségen adják elő első ízben kodály zoltán új kórusművét, amelyet batsányi jános: a franciaországi változásokra című költeményére írt. batsányi: eltávozott a tél című költeményét pedig kistétényi melinda zenésítette meg az évforduló tiszteletére.

a budapesti petőfi irodalmi múzeum batsányi-émlékiállítást rendez tapolcán és kiállítás nyílik a költő portréiból is. másodkiadásban napvilágot lát koroda miklós batsányiról szóló „megvilágosodott már”, című regénye. külön kötetben adják ki a költő válogatott verseit. az év végére megjelenik batsányi jános és felesége baumberg gabriella levelezése is. az évforduló alkalmából batsányi és felesége arcképét ábrázoló emlékbélyeget ad ki a posta.

a tapolcai megemlékezésekkel egyidőben emléktáblát helyeznek el a költő egykori kassai, linzi és párizsi lakóházán is./mti/

- . -

19.20/a

- 42 -

kk

bb 63. felhőszakadás, jégeső békéscsabán, páros szivárvány kiskunhalas felett

1963. március 12.

i cs/tr/m/ká

az új frontbetörés hideghulláma délután öt óra tájban elérte az alföldi megyéket, s a 16 fokos tavaszi melegben szinte robbanás-szerűen tört ki itt is, ott is a zivatar. különösen erős zivatarok zajlottak békéscsaba és kiskunfélegyháza környékén. a villámlástól, mennydörgéstől kísért zivatar békéscsaba felett negyed óráig tartott. szinte nyári felhőszakadás pártázta végig a várost. elvonulása után borsószemnyi jégdarabok nagy tömegét hagyta az utcákon. a szokatlan erősségű tavaszi zivatar különösebb kárt nem okozott.

ugyancsak jéges zivatart jelentettek kiskunfélegyházáról, ahol 80 kilométeres sebességű szélvihar söpört végig a tájon. a zivatar elvonulása után ismét kisütött a nap. kiskunhalas felett eddig még soha nem látott széles sávon gyönyörű „páros szivárvány”, jelent meg. ilyen korai szivárványra a környék legörregebbjei sem emlékeznek./mti/

- . -

bb 64. tavaszt köszöntő hangverseny szarvason

1963. március 12.

vid/fm/tné/m/fm

szarvason, tanárok, diákok, vállalati dolgozók, termelőszövetkezeti tagok, az állami zeneiskola és az öntözési és rizstermesztési kutató intézet dolgozói kamarazenekart alakítottak. kozák lajos karnagynak, a helyi zeneiskola igazgatójának vezetésével. a község és a járás zenei életét fellendítő husztagu kamarazenekar kedden este tartotta bemutatkozó hangversenyét a szarvasi józsef attila járási művelődési házban. a zenekar műsoráról a tervek szerint hangfelvételeket készít majd a magyar rádió és televízió./mti/

- . -

bb 65. délszláv nemzetiségi ünnepségek zala megyében

1963. március 12.

vid/fm/tné/m/fm

zala megye délszláv nemzetiségi községeiben március 7-től 12-ig nemzetiségi ünnepségeket, béketalálkozókat rendeztek. az ünnepségeken résztvett ognjenovics milan, a magyarországi délszlávok demokratikus szövetségének főtitkára. a találkozókön a nardai szláv nemzetiségű műkedvelő csoport magyar és szerb dalokkal, népi táncokkal szórakoztatta a lakosságot. a nemzetiségi ünnepségek a keddi semjénházi rendezvényvel értek véget./mti/

- . -

19.50/a

- 43 -

kk

bb 66. niels bohr emlékest

t ms/tm/m/

1963. március 12.

az eötvös loránd fizikai társulat és a tudományos ismeretterjesztő társulat kedden este a kossuth klubban niels bohr emlékestet rendezett. gyulai zoltán kossuth díjas akadémikusnak, az eötvös loránd fizikai társulat elnökének megnyitó szavai után novobátzky károly kossuth-díjas akadémikus, a magyar tudományos akadémia alelnöke mondott ünnepi megemlékezést a nagy dán fizikusról.

a méltatás^{át} a közönség nagy tetszéssel fogadta. /mti/

...-

- v é g e -

- 44 -

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I. Főv. u. 6-7. Telefon: 180 490, 300 100
A szerkesztést és kiadást a vezérigazgató felel.

mti b e l f ö l d i h i r e k

1963. március 13.

bb 1. színház gyermekeknek és nyugdíjasoknak a gutenbergtől művelődési otthonban

i ni/gk/m/sr

1963. március 13.

a nyomdaiparhoz tartozó művelődési intézmények igen nagy forgalmat bonyolítanak le. a látogatottság egyetlen magyarázata: a „ki mit szeret”, -alapon összeállított népszerű rendezvények.

a szakma dolgozóinak kulturális központja, a gutenbergtől művelődési otthon fiataloknak és időseknek egyaránt mindig érdekes műsorokat nyújt. gyermek-színházi havonta két alkalommal - rendszerint vasárnap délelőtt - lépnek színpadra, mindig népszerűsereg előtt. a jóképességű gyermekegyüttes híre más kerületekbe is eljutott már, s nem egyszer szerepeltek kőbányán, Zuglóban, budán és más kerületek művelődési házaiban. a nyomdászotthonban évente csaknem tízezer gyermek és felnőtt szórakozik műsoraikon.

a nyugdíjasok részére a művelődési otthon szombat délutáni színház címen rendez bérletes előadásokat. e sorozatokban két-háromfelvonásos színműveket adnak elő a legjobb műkedvelő csoportok. ezen kívül esztrádműsorok és hangversenyek is szerepelnek az idősebbeknek szánt rendezvényeken.

a nyomdász szakmában dolgozó fiatalok kulturális központja a kellner sándor ifjúsági művelődési otthon. a népművelésnek itt is sokféle fajtája honosodott meg. az ismeretterjesztő előadások sohasem unalmasak, s mindig igen látogatottak. a nyári időszakban ugyanis autóbuszkirándulásokkal, ősszel és télen filmvetítéssel színesítik az előadók magyarázatait. az autóbuszkirándulások alkalmával megismertetik a fiatalokkal nagy szocialista építkezéseinket, hazánk nagyobb városait. egy-egy ilyen kiránduláson két-három autóbust indítanak. a zárt-termi ismeretterjesztés leggyakoribb témája: a baráti országok népeinek élete és kulturája, a magyar és a világirodalom, a történelem, valamint zenei ismeretek és a technika legújabb vívmányai. az előadásokat rendszerint filmvetítés követi. /mti/

...-

- 1 -